٥٢٦٤

...ولره خیال دوست اشکم شراب و قانلو جکردن کباب ا...

... بهرو برکره فصل فصل اولمش
جهان اوقاته بودر سبب کم فصل ف...

خرجه باده راست
بالنم کبی بکر کوشه اول اسابک اوللرن
بوزم صوفی و کلدی یره جقیدی نظردن

اکر روت ببیند شکوید
... صفا قبله ما روی خوبان

اروت را بکابش که کرده ام نیست
نا ظطت ترکیه باروی یار ...

از اجتماع بعد الخلان طرف فرح
جو حاصلست تو ام جاعت بجان ... علی ذی البوداد

ازان خدای که مار الطریق هجر نمود
امید هست که ایشان کند طریق وجاب ...
ودار افناء الارض شرقا وغربا
وبدر ... مظالم
وموضع رحله منه اسود مظلم ...
ولولا الدموع وفیضهن لاحرقت
ارض الوداع حرارة الاکباد

یارم چو قدح بدست گیرد
بازار بتان شکست گیرد
هر کس که بدید چشم او گفت
کو محتسبی که مست گیرد
خرم دل آنکه همچو حافظ
جامی ز می الست گیرد

روز وصلم قرار دیدن نیست
شب هجرانم آرمیدن نیست
طاقت سر بریدنم باشد
وز حبیبم سر بریدن نیست
دست در خون عاشقان دارد
حاجت تیغ بر کشیدن نیست
گفتم از بوستان روحانی
دیدن میوه چون گزیدن نیست
گفت سعدی خیال خیره مبند
سیب سیمین برای چیدن نیست

كتاب الصحاح المترجمة

T. C.
İSTANBUL
Fatih Kütüphanesi
SAYI

Süleymaniye U. Kütüphanesi
Kısmı: Fatih
Yeni Kayıt No:
Eski Kayıt No: 5204

المطالم ودفع

السيف القاطع

وقف السلطان الناصر البارع والخليفة الخاقان العالم البارع المجتهد في معالجة

لقانون الشرع الساطع المدرك في جمع اعذار الدين بحده وجهده في علم

السلطان ابن السلطان السلطان ابو الفتوح والمغازي محمود خان

ابن السلطان مصطفى خان وفقه الله في ترويج قلوب العباد

وجعل مدار كل امره وحبه على وفق المراد وانا الفقير الله

سبحانه وتعالى مصطفى طاهر المفتش باوقاف الحرمين الشريفين

المحترمين عفي له

الحمد لله الذي هدانا لهذا وما كنا لنهتدي لولا ان هدانا الله

٥١٠٥

هذا كتاب الصحاح العجمية في لغة الفرس

تاليف الشيخ الجنيد العجمي

ملذة الوجد من عشق وحزن حكاه

الى القلب الآن يؤلك مدلما ... ويسجع في الاحباب منك سلاما

رضيت بحبك يا مجمع الهوى ... يزيد لقلبي من جوى وغراما

وقلبي على تذكار طلعتك انني ... تهيج اشواقي تدوم دواما

وفي تيك خط من لحاظك طيب ... تزيد الهوى يا سيدي وملاما

الا فاسقني كاس المدام فانني ... تباريح شوقي زاد في سقاما

على غصن الاشواق بلبل مهجتي ... ترنم شوقا ساق هات مداما

عوذت حبيبي برب الطور ... من آفة ما يجري على المقدور

ما قلت حبيبي من التحقير ... بل يعذب اسم الشخص بالتصغير

هذان البيتان من كلام صدر الدين القنوي رحمه الله نقل ان من

حملهما حين اصاب الناس الطاعون حفظه الله تعالى من ان يصيبه وقيل

وكذا اذا قراه كل يوم حينئذ وهذا لا يبعد

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين رب تمم بالخير

الحمد لله الذي الهمنا اللغات والعبارات ويسر جريانها على الالسنة
وسائر الآلات والصلوة على حبيبه محمد سيد البريات وعلى آله واصحابه
اصحاب انواع الخيرات فلما رايت اكثر الكتب المعتبرة من
مصنفات المشايخ المهرة مدونة بلغة الفارس وكان
اكثر راغبيها في تلك اللغة غير فارس جمعت منها ما في تلك
الكتب ثم اوله على وجه يسهل لكل طالب تناوله جعلت
في حق الآخر لكل حرف على الترتيب بابا مستقلا ثم جعلت
في كل باب لحق الاول على ترتيب كل حرف يوجد فصلا
واعتبرت في الوسط بعد الاول وان اشتركت فيه كلمتان اعتبرت
ما بعد ما بعد الاول ثم وثم الى الانتهاء والتمام ثم عدت الاعتبار

واصل المقام وقيدت الحروف والحركات المشتبهة على وجه لا يخفى
على العقول المتنبهة وجعلت الاسما قسما والافعال وما يتبعها
قسما آخر وقدمت الاسماء لوجه لا يتعسر لمن باشر وسميته
بالصحاح العجم لكونه على اسلوب الصحاح العربية راجيا
من الوهاب الكريم الرضا وان يعذروني وسائر الاخوان
سوء القضاء وطامعا من المستفيدين خير الدعاء وان يصلحوا
ان عثروا على الخطاء وبالله التوفيق والتيسير وما توفيقي الا بالله في كل
عسير ويسير باب الالف فصل الالف اي يا رب خدايا هذا
الاسلوب قياسي في كل منادى بكلمة اي وبدونها تركت
في هذه الكلمة الترتيب المعهود ليكون الابتداء باسم الله تعالى آزان اشيا
يجوز حذف الالف الكلمة مع الزاء وكذا فيما بعده آزان کا آژ فزنا

بالزاء الفارسية ويجوز بالجيم مقام الزاء آسبا بالمد استا

اسفيدبا يجوز بالباء مقام الفاء آسيبا آشنا وفيها

بالمد وبعد المهملة بالتحتانيتين وبعد المعجمة بالنون

افدستا آنجا آنجاها آنزا وفي هذه الثلثة بالمد

وفي الاخر اذا زيد بين النون والراء الف يكون جمعا آنهارا

آوا وفيها بالمد اورا آهن ربا بالمد ايا بالمد والقصر

ايبسا ايشانرا اينانرا اذا حذف الالف الوسطاني يكون

مفردا اينجا اينجاها اينهارا فصل الباء با بمعنى

مع وتستعمل قليلا بمعنى الى پارسا پاشا بالباء الفارسية فيهما

بالا بانوا بتا ببسا بپسرفرزندا بالفارسي برنا بروا

بالفارسي بورنا بوشا بوغرا پيدا پيشوا بالفارسي فيهما

ببينا فصل التاء تا بمعنى حتى والطاق ترا بالفتح

ترا بالضم ترنبا ترزوه آرسبا تماشا توانا توتيا

تنها فصل الجيم جدا چرا چليپا بالجيم والباء الفارسيين

چهاربا چهاروا بالفتح والكسر فيهما ويجوز حذف الهاء

فصل الخاء خارا خذا خربا ختيا فصل الدال دانا

دروا دربا دغيا دبيا دوهتا دلربا

دلو آسيبا دغا دوتا فصل الراء را يفيد معنى التعليل

والتعدية الى ما يراد يفهم من القراين رخشا رعنا

بحذف الياء من آخره روا روستا روزها وفي الاول

بمهملة ساكنة بعدها فوقانيتان وفي الثاني بالمعجمة مكسورة بعدها نون

فصل الزاء زرنسا زيبا زيرا زيروا فصل السين سبا

سارا سپوسا سبوسوا سترما سترووا سترا
سکبا فصل الشين شکیبا شما شمارا شنا
شنوا شنودوا شیدا بالکسر وان اشتهر بالفتح
فصل الغين غوغا فصل الفاء فرا فراشا فراخنا
فرودا فنجا بالکسر فصل القاف قبا قفا لغتان مشترکتان
بين اللسانين فصل الكاف کالا کانا بالفارسی کدخدا
کجا کدا بحذف الياء من آخره کردنا کرما بالفارسی
في هذه الثلاثة کرنا کفا ووقع في بعض الكتب النون موقع
الفاء کلیبا کندا کندنا بالفارسی کجا کما
کیا بالكسر والفتح کیانا کیبا کیرا بالفارسی کیمیا
مشترکة فصل اللام لوبيا لغة مشترکة لیبا بالباء الفارسية

کما في مراده فصل الميم ما مارا مانا مرا مراوا
مرغوا مینا فصل النون نا ناپيا نارنبا
نازوا نابزا ناشتا ناشکيبا نانوا ناهمتا
نعوشا نوا بالفتح نوا بالضم في بعض الكتب كلاهما
بالضم ويفهم من بعضها كلاهما بالفتح نيا بالفتح و
الكسر فصل الواو وا والا وبدا ووا
ورا ويرا فصل الهاء هما همانا هموا مشترکة
هویدا بالفتح والمشهور بالضم وفتح الواو فصل الياء
يا يغما يكتا باب الباء فصل الالف آب
آتش تاب بالمد فيهما اسب اشترب آسياب
آسيب آشوب آفتاب امشب

فصل الباء پا یاب بالفارسی پای کوب پوپ
بالفارسی فیهما فصل التاء تاب تب تیکوب
ترب تنور تشوب تیر تاب فصل الجیم
چادرشب بالفارسی جاروب جامه خاب چپ
بالفارسیین چرب بالجیم الفارسی جلب بالباء الفارسی
جلاب بالفتح جلاب بالضم چوب بالفارسیین
جواب فصل الخاء خاب خرنوب بالضم والفتح
خلاب بالکسر خنب بالضم خوب خوشاب
فصل الدال دست چپ دوشاب دولاب
دنب فصل الراء رباب رکاب فصل الزاء
زرداب زرده چوب زکاب زیب

فصل السین سرب بحذف الالف من اوله سراب
سرخاب سرداب سذاب بالذال المعجمه سنب
سناب سیراب سیرکوب سیب سیلاب بالفتح
سغب سغب سیماب فصل الشین شاداب
شب شبان فریب شتاب شکیب
شتاب بالکسر شیب فصل الطاء طناب مشترکه فصل
الغین غاب غبغب غرب فصل الفاء فرسب
فریب فصل الکاف کاب کالب کب کباب
کرداب بالکاف الفارسی کرنب کشتزاب کشکاب
کلاب کنب بالفتح کلاب بضم الفارسی کوداب
کوشاب کوشت کوب الاول والآخر فارسیان فصل اللام

لب فصل النون ناب نشیب بالکسر نهیب بالفتح
نیب بالکسر باب التاء فصل الالف آکوست آبدست
بالمد فیهما ازان آنست ازان اینست ازان تست
ازان منست ازانست ازوست ازینست
است رابطه فی الفارسی کاسبحی آلست بالمد
انجست آنست انفست انگشت بضم الالف
الفارسی انکشت بکسر الکاف العربی فصل الباء
بادولت بالثاء یجوز حذف تائه بامخوست
بت بالضم بت بالفتح بخت بدبخت
بدیست برغست برگست بروت برکار فت
بالفارسین پست برغست برگست

بروت پرکرفت بالفارسین پست بفتح الباء
الفارسی پست بکسرها پست بضمها پست بضمها
ایضا ولکن بالشین المعجمه پخشت بالفارسی بندوگشات
پوست بالفارسی بهشت پیست فصل التاء
تابوت تبت تخت بالفتح تخت بالضم
تشت یجوز بالطاء مقام التاء ولکن تح یکون مشترکه
تفت تکت تندرست تنگ دست توت
فصل الجیم چاشت بالفارسی چرب دست
جخشت چربست چست جغرات
جغت بالفارسی فی هذه الخمس جفت بالکسر والفتح
وما قبله بالفتح جمست جنانست چیست

چغوت بالفارسی فی ضمن الثلاثة فصل الخاء خاربشت خست

خرتوت خرخشت خشت بالفتح خشت بالکسر

خنت خوان وست فصل الدال دخت بحذف الراء منه

دختر درخت درشت درست بالشین المعجمة فی اول

دست دستبرنت دست راست دشت بالشین المعجمة

دوست دوبست دیوبست بالباء الفارسی فصل الراء

راحت راست راسخت رت رخت رشت

فصل الزاء زربفت زشت زفت بالفتح زفت بالکسر

زفت زیردست فصل السین سپنت بالفارسی سبلت

وهو لغة مشترکة سپید پوست بالفارسیین سخت سرشت

سرمست سرشت سفت بالفتح سفت بالضم

سقرلات سلهت سنگ پشت فصل الشین

شپت بالفارسی شست بالمعجمة والمهملة شصت شگفت

شهتوت شیرمست فصل الفاء فراخ دست فرت

فرتوت فرعست فهرست فطنت فصل الکاف

کات کبت کبست کت کرفت بالفارسی

کزپشت بالکاف والباء الفارسیین گشت کشت

کلات کنشت کمیت لغة مشترکة کوبت کوشت

بالفارسیة کیت کیمخت فصل اللام لت لتالت

لخت لوت فصل المیم مات مزکت مست

بالفتح مست بالضم مشت بالمعجمة فی الثانی مفت ملمخت

مهرپشت فصل النون نخست نشست فصل بعض المصدر

وكذا الكل ما يحكى من مثله نفت نواخت نوبت نهفت

نيك بخت نيكست نيست نيم برشت فصل الخاء

بر هفت هست هشت بالمعجمة الكاف هفت هنكفت

بالكاف الفارسي همكخت باب الجيم فصل الالف آبلوخ

آخشيج بالفتح والكسر ارج آرنج بالمد وقيل بالضم اسفيناج

آخ آكنج بالمد فيهما الفخ آلوج آماج بالمد فيهما اوج لغة

مشتركه اولنج اوماج آهنج بالمد ايج فصل الباء

باخ بادبيج الباء الكاف والجيم فارسيان بجنج بچخ

بخ برجخ برنج بسنج بالكسر پشنج بالباء الفارسي

بغج بلوج بنج بالفتح بنج بالكسر پوخ بالباء الفارسي

في هذه الثلث بوغنج بنج پيچاپيچ فصل التاء تاج

تاراج تتماج ترنج تذ تنج تلاج تيماج بالكسر

تنج فصل الدال دراج درج بالضم درخ بالفتح

دواج فصل الواو رازيانج راخ رخ ريواج

فصل الزاء زاج زمنج زناج زنج بالفتح

زنج بالكسر زونج بالكسر والضم فصل السين ساج

ساربج ساروج سبج بالباء الفارسي سراقوج سرنج

سنج سنج سنج فصل الشين شرفنج ششنج

شكنج شفتاهنج شيرين برنج فصل الصاد صاروج

فصل الغين غارج غرج غزج بالكسر غرنج بالفتح

غفج غفنج بالنون بين الفاء والجيم غوج غلج غلفج

بالفاء بين اللام والجيم غلفليج غليواج غنج بالحركات الثلث

فصل الفاء فرخ فرنج فرهنج فنج بالفتح والضم

فصل القاف قوخ قولنج فصل الكاف كابلنج كاخ

كالوخ كخ بالفتح كرنج بالضم كريج بالكسر وبالفارسي فيهما

كلخ كلنج كنج بفتح الفارسي كنج بضم العربي كنكاخ الالف

الكافارسي كوخ كولانج في بعض الكتب بدون الباء قبل الجيم

كوهنج بالكاف الفارسي كهج كج كيلنج كرخ فصل اللام

لخ لخج لفخ لنخ لعنخ فصل الميم ماخ منج

فصل النون نارنج نغنج نمج نميج نوخ بكوز بالالف

بنعام الواو وفتح النون نسيج فصل الواو واديج وخ

وزناخ وزيج فصل الهاء هخ هيج فصل الياء يفنج

باب الخاء آزخ بالمد والفارسي ازخ افرازخ

افخوخ فصل الباء باخ پاسخ بوخ بخ بالباء الفارسي

پستخ بشخ بيخ بالباء الفارسي فصل التاء تاخ تلخ

فصل الجيم چارميخ بالفارسي جخ چرخ بالفارسي

چتاخ فصل الحاء خملخ بالجيم الفارسي في بعض الكتب

بتقديم الميم وفي بعضها بتقديم الجيم فصل الدال دراخ

دزواخ دوخ دوزخ ديولاخ فصل الراء

راخ رخ فصل الزاي زخ بالفارسي زرنيخ لغة مشتركة

زنخ زيخ فصل السين سبوخ ستيخ سرخ سرخه

سنگلاخ بالفارسي سوراخ سيخ فصل

الشين شاخ شلخ شكوخ شوخ فصل الفاء فراخ

فلخ فصل الكاف كاخ كبخ كستاخ كلوخ

کُنَخ کُوزَنَخ کافه فارسی فصل المیم مَاخ مَخ بالفتح

مُخ بالضم مَلَخ مُوخ مَیخ مَیلخ فصل النون نَاخ

نَخ فصل الواو وَخ وَایخ وَرزَخ بالفارسیة

فصل الیاء یَخ باب الدال بعض ما ذکر فی هذا الباب

بالذال المعجمة فی الاصل ولکن اوردت الکل فی باب الدال المهملة

لقلة استعاله بالمعجمة وقیدت المعجمات فی محالها فصل الالف

آباد بالمد وبالمعجمة آبکند بالمد اِنجِید آرَد بالمد

آرَد اَرجَند اَرجمند آرزومند بالمد اُرمزد

اَروَند آزند بالفارسی بالمد اِسپَرد بالفارسی استاد

اِسفَرود اِسفَندمند آسیاباد بالمد اِشکم اَلوَند

اَمرود اُمید بالتخفیف والتشدید اَند اَندود

آورد

اَنگَند بالفارسی اَورَند اِیزد فصل الباء باد

بارَد بالفارسی بارَید بازوبند باغند

باکَند بالفارسی فیهما بالاد بامداد بالذال المعجمة فیهما

بانصد بانید بای بند بحذف یاء بایمرد

بالفارسی فی جمع الاربعة بدنژاد زاء فارسی بَد

بدید بَرَد بالفتح وهو اسم فعل بُرد بالضم مشترکة

وفعل ماض من بردن بَربَند پرند بالفارسی بالراء

المهملة وجمع مضارع من بریدن پرغند پرفند

پرماورد پرند پروند و ۲ هی الجمة بالفارسیة

بشکید بالمعجمة پشماکند بالفارسی بلاد بالمعجمة

بلند بالنون بعد اللام پلید بالفارسی عالة التحتانیتان بعد اللام

بَنَدْ پَنْدْ بالفتح وبالفارسی پُنْدْ بالضم پَیْنَنْدْ

بالفارسی بُنْیادْ بجوز باللام مقام الیاء بُودْ پُوزبَنْدْ

بُولادْ بالفارسی فی معنی اللثة پَهُودْ بالفارسی وبالمعجمة

بِیدْ بِیدادْ پِیرزَدْ بالفارسی پَیْوَنْدْ بالفارسیة تاوکَنْدْ

فصل التاء تَزَدْ تَعْوِیدْ بالمعجمة لغة متركه تُنَدْ

تَنُومَنْدْ تَنُوِیدْ اعلم ان تنوند وخوند وتوت وموت

وتار وتار کلها الفاظ مترادفة فصل الجیم جاوْ جادْ جَرْدْ

جَزَدْ بالفارسی فیهما وبالزاء المعجمة فی الثالث چَشْم بَنْدْ جُغْدْ

جُکادْ دغز اللثة بالفارسی وبالذال المعجمة فی الثالث جوانمرد

جُومَدْ چَنْدْ بالفارسی جُنْبَدْ چوبْ پُورَدْ بالفارسی

جُهُودْ فصل الخاء خاوْ بالمعجمة خابْ آلُودْ خداوَنْدْ

خُرْدادْ خَرَدْ بالفتح خُرْدْ بالضم خِرَدْ بکسر الخاء وفتح الراء

خِرَدْمَنْدْ خَرَنْدْ خُرْسَنْدْ بالنون بعد السین المهملة

خُرْشِیدْ بالهاء التحتانیة بعد الشین المعجمة خُشْنُودْ

خُشُودْ خَلِیدْ بالمعجمة فیهما خُنُودْ خُودْ خُوِیدْ خَوَنْدْ

خَیایَدْ بالمعجمة اسم لعل خیشاوند فصل الدال دادْ

داشادْ بالمعجمة دامادْ دانشمَنْدْ دَدْ

دَرْبَنْدْ دَرْوَنْدْ دَرْدْ دَرْدْمَنْدْ دَرْفَدْ

دَرْزَدْ دَسْتاکَرْدْ دَشْنادْ دَغْدْ دِلْبَنْدْ

دَنْدْ دَرْوغ جکادْ دُودْ دُوکارْدْ دِیهَنْدْ

فصل الراء رادْ راوَدْ راه آوَرْدْ

رَدْ بالمعجمة رَژْدْ بالفارسی رِنْدْ رُوبَنْدْ بحذف الیاء من ولی اشباه

رود **فصل الزاء** زاد زبان بند زبرجد زرد

زشتاد زغند زنبد زند زواد زود

بكوز حذف واو زه وزاد زيبد **فصل السين**

سپيد بالفارسي سپهبد الباء الاول فارسية والذال المعجمة

سپيد ستاوند سرد سربلند سرند

سرود سرواد سمند سند سنجد

سواد سود سوگند سپيد سغد

فصل الشين شاذ بالمعجمة ويرادفه شاده شاگرد

ششصد شخود شمشاذ شفساد

شمغند شميذ بالمعجمة ويرادفه شميده شند

شنبليد يرادفه شنبليده هذان اللغتان اكثر استعمالها

باللام موقع الدال شواذ بالكسر شيذ بالمعجمة

شيراذ **فصل الصاد** صند **فصل الطاء** طريد **فصل الغين**

غزد غزيد غند غنود بالمعجمة **فصل الفاء**

فرزند فرغند فرزد فرگند فرهمند

فلاذ فلخوذ بالمعجمة فيهما فلغند قند **فصل القاف**

قديد لغة مشتركة قند **فصل الكاف** كارد كالبد

كبد كبود گرد صح الكاف الفارسي گرد بكسره

گرداگرد گرد آلود گرد باد گردن بند

گزند بالضم وبعد كبود الى هنا بالفارسي گزاغند

بالزاء الفارسي گزاگند گلاجود گلند گلوبند

بالفارسي كليد كند كنذ بالضم كنذ بالفتح

کنبند کنجد کنند کوسبند کوسغند کهبد

کیسوبند فصل اللام لاد لاچورد لازورد

لکد بالفارسی لوید فصل المیم مار اسفند

ماتند مخید بالمعجمه مرد مرداد مروارید

مزد مزید مستمند مورد موید بالمعجمه

میان بند میزد فصل النون ناگوارد نامزاد

ناورد نامید بالمعجمه نبرد نبلاد بالمعجمه

نبید نخود نرد نژد بالزاء المعجمه نژاد

بالزاء الفارسی نژید بفتح النون و بالفارسی نژد بکسر النون وبه ایضا

نشخود نعلبند نمد نمازباماد نمسود باصرم

نود نورد بالضم نوند نوید بالمعجمه نهاد

١٢

بالمعجمه نیرومند فصل الواو والاد ودستاد ورند

وسناد وند وید بالمعجمه فصل الهاء هشتاد

هشتصد هفتاد هفتصد همچند همزاد

همسود همسوکند هوشمند هوید فصل الیاء

یاکرد باب الراء فصل الالف ابر آبخور

آبدار آبگیر آب سیر آبکار آخر اختر

اخگر آخور آذر از آزار بالمد ازار بالفتح

ازار بالکسر ازیر اسپر قد یحذف الفه کاسبی اسپر

بالمد استر بالقصر استور استوار اسرار

اسفندار اسکندر اشتر بجوز حذف الفه

اشقر آغازکار آفریدگار افزار افسر آغاز

افسار افگار افسوسگر آغاز آمرزگار

امیدوار اناز انبر انبار انجام کار

انجیر آلر بالمد اندر انگور آور اوبار

آیار آهن‌شیار آهنگر ایاز ایزد آیینه‌دار

فصل الباء بار بار بالفارسی جستر باذغر باذر

بادبیر بالفارسی بازگیر بازار بازار بالفارسی بازهر

ایضا بازدار یجوز حذف یائی بازی گر بایی افزار

پایدار بازیور باور ببر بتر بختیار بدتر

پدر پدرانذر پدرپدر پدرمادر پدیرفتار

بر بر بوالفتح بر بوالضم برابر برادر برادرپدر

برادرمادر برخور برخوردار بردار پرستار

پرنگار پرکار وکذلک بمعنی الی بشندر پرندآور پروردگار

پرپر پس پرپر بذر بذرگر پذنگر بالفارسی بستر

پسر پسرپسر پسرانذر بستندر بسیار بساز

بستر بلغور پنیر بناگر پور بوتیمار بالفارسی

بهر بهار بهتر بهناور بیز بالفارسی بیر بالعربی

بیدار بیشیار پیغامبر یجوز ان یحذف الیاء فیقال

پیامبر وان یحذف الالف ایضا پیگر پیکار بیکار

پیلور پیادو فصل التاء تار تاتار تبر تبار

تر اذا قرن بکلمة من الکلمات یفید معنی التفضیل تره زار تغار

تگاور تندر یجوز وخال الواو بین الدال والراء تشویر

تناور تنور تور توانگر تیر تیرداد تیمار

فصل الجیم چادر چاکر بالکاف الفارسیه فیهما چاندار چانور

چخچیر چر چرخه تیر چغندر بالفارسیه فیهما چکر

چلاکر چلانکر بالفارسیه فیهما چنار چنبر چهار

بالفارسیه و یجوز حذف الهاء چوب شیار چوبی بار چیز

فصل الخاء خطیر خار خاکستر خاور ختنبر

خر خرکور خرواز خستر بالفتح خر بالضم

خشفشار خشکار خوانبار خشکامار خنجر

خمیر خنور بالضم خنیاکر خور خوار خواستار

خوابکر خواهر خیار خیاور خیابذ فصل الدال

دادکر داور دبیر دختر دختر اندر

در بالفتح در بالضم درکور دربدر درودکر درودکر

ورزدار ورزدافشار دستار دستور دشخوار درخور

دردسر دشوار دغ سر دفتر دلاور دلیر

دمدار دور دهر دبر بالفتح دبیر بالکسر

دوپیکر دیجور لغة مشترکة دیدار دیک افزار

دیکر دین دار دیکر و یجوز حذف الیاء فصل الراء

راه بر راه کذار و یجوز حذف الالف من الاول ولا الثانی منها الکلمة

رخسار رستاخیز رستکار رفتار رفو کر

رکابدار رنجور رودآور روزکار روزکور

روغن کر راهوار ریچار بالفارسیه فصل الزاء

زار زاستر زاغر بالفارسیه زبر زنکر زر زرکر

زره کر زغار بالفارسیه زغیر زفر زنار زنبور

زنجفر زنگار بالفارسی زنگبار زنفار زنپر زوار

بالفتح زوار بالضم والفارسی زواغار بالفارسی زور زهار

زهر زیر زیور **فصل السین** ساز ساختگار

سازگار سازلشکر سالار سپر سپاد سپوسه

سکندر سپهر سپهسالار سپیدار بالباء الفارسی والکل

ستور ستر بالفتح ستر بالضم سترافزار ستربار

ستبر ستبر یجوز بالالف بعد التاء سترقنار

سترگ سترگر سترور ستیز سطبر یجوز التاء مقام الطاء

سکانکور سمرور سمر سمار سمندر

سمندور سمور سنار سپار سنگبار

سنگسار سنگور سور سوار سوزن گر

سوسهار سوفار سوگوار یجوز الدال مقام الواو سوسار

فصل الشین سیور سیسنبر بالکسر المجهوله سیر سیر

شاخسار شاخمار شاوغر شابار شب کور

شتر شنکار شرمسار ششبر شکار شلوار

شمر شمار شمار شمشیر شناور شور

شوهر شهپر شهریار شهریور شیرکار شیر

فصل شیرین کار شیار بالکسر شیار بالکسر المجهوله شیر

فصل الصاد صاغر صبر **فصل الطاء** طنبور طومار **فصل**

العین عرعر **فصل الغین** غبار غربال غرار غرغر.

غمخور غمگسار غنجار غور **فصل الفاء** فر

فرخار فرغر فرفور فرمان بردار فرهوار

فرو تو فرز بالزاء الفارسي نکاز فصل الکاف کاند

کاردار کارد کر کارزار کارکر کار کزار

کارکیر کارزار کاسه بندلا کام کزار کافور کبز

بفتح الکاف والباء کبز بالکاف الفارسي وسکون الباء کبز بضم الکاف

وسکون الباء کبوتر کریوز کرکر کز کز بالفارسي ...

کرد کرداب کردکاز کرفتار کزر کزار کزیز

کشت زار کشتی کیر کشور کفتار بالفتح کفتار بالضم

وبالفارسي کفشکر کفنیر کفک کلزار کلنار کمر

کمانکر کنار کنجور کندع پیر کندع خمیر کندز

کند اور کنکر کنور کور کور بالفارسي کوار کوار

بالفارسي کوبر کوزجهر کوشوار کوکنار کوهر

کوکار کوپر کهتر کهر باز کیر رکیاز کیفر بالفتح والکسر

فصل اللام لاغر لتنبر لشکر لکتار لنکر فصل الميم

مار مارافسار ماور مادر کادر مادر اندر مر

بالکسر مر بالفتح مرغزار مزدور مسمار مکیز

مناور منج ستور منجر مندور مور مهار

مهر بالکسر مهر بالضم مهتر میر فصل النون

نار یجوز بالالف ولا ناچار ناکزیر نامور

نامار ناهموار نخچیر نر نزار نستر نشخوار

نکار بالکاف الفارسي نکارکر به ایضا نکوسار به ایضا

نکهدار به ایضا نکدار نمکسار نمودار نوار

نوشادر نهار نهار نیلوفر فصل الواو واز

واتگار وامدار ورکار وخشور فصل الهاء هار

همار هزار هزار بار هزار هزاران هزار هلار

هژبر هشیار هم گستر همواز هنجار هنر

هنرور هور فصل الیاء یادگار یار یاری گر

یاور یوز دار باب الزاء فصل الالف آب ریز

آتش افروز آتش انگیز آتش باز آخز آردبیز

بالمد ارز ارزیز آز بالقصر یعنی من آز بالمد

آرنبیز آشیز بالمد والباء الفارسی اشتر غاز آغاز

انباز انداز اندرز امروز آواز آویز

فصل الباء باز باژ بالفارسی باران گریز بانواز

بانگ غاز باگماز بالیز پالیز بالفارسی فی الثلثة

١٨

پرداز به ایضا برنج کوز بالکاف الفارسی پرواز پرهیز

بالفارسی فیهما بروز بز بژ بالفارسی پرژ بالباء الفارسی

بگراز بالراء بین الفارسی بشیز بالفتح والکسر وبالفارسیة

بغاز بگماز بندوز بنغوز پوز بالباء الفارسیة

بیاز پیروز پیشباز پیهسوز به ایضا فی الاربعة

فصل التاء تاش باز تبروز تبرز بالفتح

تبریز بالکسر تب لرز تراز ترکز تز تکز

بالزاء الفارسی تموز توز تبرز تیر انداز تیز

بالکسر المجهوله تیز بالکسر الصحیحه فصل الجیم جانباز

جاه ویز جاه یوز بالفارسی فیهما جای گداز چرز

بالفارسی وسکون الراء چرز به وبفتح الراء جرز جغز بالجیم الفارسی

چفته رز به ایضا چکلیز چلویز بالفارسی فیها جواز

بالضم والکسر چوالدوز چیز فصل الحاء حقه باز

حیز فصل الخاء خاشیوز خرکز خربوز

فصل الدال داز داراز دالیز درز دراز

دران روز دست افراز دست آموز دستاویز

دمساز فصل الراء راز راز بالفارسی رز رز

بالفارسی رستخیز رسن باز رغلانداز رنگرز

روز فصل الزاء زاز بالفارسی زیز زردوز

فصل السین ساز سبز سبزز بالباء الفارسی بستاه

بستاره دیو انداز سحرخیز سرآغاز سرواز سکز

سوز فصل الشین شبخیز شبوی سبز شتوغاز

17

شطرنج باز صح

ششمشیرباز شورکز شونیز لغة مشترکة شیراز شیشه باز

فصل الصاد صورت باز فصل العین عودسوز فصل الغین

غاز بالفارسی غژ غیش بالفارسی فصل الفاء فاژ

بالفارسی فراز بالفتح فراز بالکسر فیروز فرناز

فصل القاف قاز فصل الکاف کاز کاژ بالزاء الفارسی کاباز

کدز کراز کوبز کروز کهریز بالفتح

کریز بالکسر کز کژ بالفارسی کژ بالزاء الفارسی

کشاورز کشنیز کشنیز کفچالیز کفچلیز کلاه دوز

کمرساز کمیز کندز کوز بالضم کوز بالفتح والکاف

الفارسی فیهما کوژ کواژ بالزاء الفارسی فیهما کونیز کهریز

کژ بالزاء الفارسی فصل اللام لعبت باز فصل المیم حالیز

مرز مغز مغناز مویز مونک دوز میز

فصل النون ناز ناز بالفارسی نخیز بالجیم نخیز

بالخاء المعجمه نغز نفت انداز نماز نوز بالفارسی

نوز نوروز نغاز نخجیز نیاز نبیز

فصل الواو واز وز بالفارسی فصل الهاء هاز بالفارسی

هرگز هرروز هیز فصل الیاء یاز یوز باب السین

فصل الالف آس آبنوس اسپرس افسوس

آماس ابلیس آورس فصل الباء باس باس

بالفارسی بالاس به ایضا بامس بخس بخس بالفارسی

بوس برجاس برجیس بالکسر بروانس بس

پس بالفارسی بلوس بوس پیس فصل التاء

تاس ترس تماس فصل الجیم جاپلوس

جاسوس چرکس فصل الحاء خداس خرس

خروس خس خلیس فصل الدال داس

دبوس دریواس دستیاس دیس فصل الراء

ریس رنبس روبناس فصل الزاء زاوس زکس

فصل السین سپاس سبوس بالباء الفارسی فیهما سرپاس

سرکیس فصل العین عروس لغة مشترکة فصل الغاء

قرناس قوباورس قسوس فصل القاف قنبرس

فصل الکاف کالوس کاورس کبوس کرباس بالعجم

کرباس لا بالکسر کرفس کرکس کبس بالعجم کس بالفتح

کماس کوس فصل اللام لاتس لس لوس

فصل المیم مترش مش مغدونش مکش

فصل النون ناکش نرنکش نش نقرش

فصل الواو ویش فصل الهاء هرانش هوش

باب الشین فصل الالف آبکش آتش اخش

آرایش ارش آزرخش آزمایش

آسایش ارزش اسپیوش اشریش اغالیش

آغوش آفرینش آگین بالش آلایش

آویش فصل الباء پابوش باداش بارکش

بالش بالوش بخش بخشش بخشایش

بدکیش بدهوش برش برخاش برزوش

پدورش بریش بش بالفتح بش بالضم والفارسی فیهما

بناکوش پوزش پوشش بالفارسی فیهما پیش

پیش بالفارسی والکاف پیلغوش بکسر الفارسی فصل التاء

ترش تابش تبش تخش ترکش

تش تفش توش فصل الجیم چاش

جانکش جاوش جخش چرش

جربش چش چشش جنبش

جوش جوشش فصل الخاء خارش خاکش

خاموش خباش خریش خراش بالکسر

خراش بالضم خرسوش خروش خشخاش

خطکش خلالوش خمرخوش خنده خریش

خوش خورش خواهش خون سیاوش

خویش **فصل الدال** داش وانش دُرخش بالضم والکسر

درفش دهش دوش دوزابش **فصل الراء**

رخش بالفتح رخش بالضم رش رفش روش بکسر الواو

روش بسکون روش بالضم روایش روغن جوش

روی پوش ریش ریش بالکسر المجهول وآن **فصل الزاء**

زاووش زخش زهش **فصل السین** سناش سرش

سرپوش سرخوش سرکش سروش ستر اکش

سورش سوزش سیاه گوش سینه پوش **فصل الشین**

ششش ششش بالفتح ششش بالضم شوش شورش

فصل الغین غاش غاوش غراش غریش

غش لغة مشترکه غوش **فصل الفاء** فراموش فرغش

فخش مشترکه فش **فصل الکاف** کاودوش کاویش

گزش گردش گردن کش گرده مالش

گزرش گزایش گش کشش کنه لاش

کنده وش کنش کفش گوش گواتش

گوارش گوشش بالکاف العربی گومش گنوش گلاش

کیش **فصل اللام** لاش لوش **فصل المیم** ماش

مدهوش مشترکه مرز نکوش مشمش منش

موش میش میخوش **فصل النون** ناغوش

نالش نان خورش نکوهش نوش بکسر الواو

نوش بضم النون وسکون الواو نوازش نیش نیایش

فصل الواو ورزش ورکوش وش وغش

فصل الهاء هراش هوش هیش باب الغين

فصل الالف آروغ آزغ آمغ آمیغ آزیغ

آگخوغ فصل الباء باغ بزغ بنغ بالفارسية

بناغ ایضا بوغ فصل التاء تاغ تامیغ تخم مرغ

ترفوغ تفنغ تک مرغ تناغ توغ تیغ

فصل الجيم جرغ چراغ چناغ جنک مرغ

بالفارسية الكل جوغ فصل الخاء خایه مرغ فصل الدال

داغ دروغ دریغ دوغ فصل الراء راغ

فصل الزاء زاغ زیغ فصل السين ستاغ ستیغ

سماروغ سیمرغ فصل الشين شترمرغ شغ

شوغ شورتاغ شیردوغ فصل الفاء فراغ

وکستروغ فروغ فغ بالفتح والضم فصل الكاف

کریغ کزغ بالزاء الفارسية کلاغ کناغ بالضم والفتح

کنزوماغ کیغ فصل اللام لاغ لوغ فصل الميم

ماغ مرغ مغ موغ میغ فصل الواو وغ

بالواو المهملة ورغ بالزاء المعجمة فصل الياء یالغ یوغ

باب الفاء فصل الالف ازرف بالزاء الفارسية فصل الباء

بای باف برف فصل التاء تف تلف

تلاتوف توف فصل الجيم جاف فصل الحاء

خف فصل الدال دف فصل الزاء ژرف بالفارسية

زلف زندواف زنک دف به زیف

فصل الشين شاف شرف شکاف

رشکف شندف شنگرف فصل الغین غف

فصل الکاف کاف کوف کزاف کشف کف مشترکه

تیلوبغا ایا ولکک

کوف فصل اللام لاف لیف لغه مشترکه فصل النون ناف

اوکی اوکنمک خرما اغجنه اوتی کبک

ناطف لغه مشترکه نوف باب القاف فصل الالف آق

آق حلوا

فصل الباء بوق بوغراق بجوز حذف قافه فصل الجیم

بوری

جناق چهار طاق بجوز حذف ماء فصل الخاء خربق

چار دوق براوت

خندق فصل الراء رق رواق ریق فصل الزاء

زورق فصل السین ساذق فصل الصاد صندوق مشترکه

فصل الطاء طاق فصل العین عقیق مشترکه فصل الفاء

فندق فصل المیم منجوق فصل الواو وشق فصل الیاء

یترناق باب الکاف فصل الالف آذرنگ اراک

مسواک

آذرنگ الثانی معجم فارسی ازنگ اژدنگ بالفارسی فیها

آوازه جوکوک استرنگ اشک اشتالنگ

افرنگ انگ اندوهناک انگشت سترک

اورنگ آونگ آهک آهنگ اینک

فصل الباء باک باک بالفارسی فی الکل باجنک به

باذرنگ باریک باسترک باشنک

بالاهنگ بجوز حذف ... بانک بتنک بالکسر

بجشک بجوز بالزاء المعجمه والفارسی تمام الجیم بخت بوبانک

برک برک بالفارسی الکاف برنگ بضم الفارسی وبالراء المهمله والثاء المثلثه

برنستک برنگ بفتح الفارسی وبالراء المهمله المفتوحه وبالنون الساکن

بزرک بالفتح بزرک بالضم بزوک بالضم الفارسی بزواک

بزواک بالفتح والباء الفارسی بساک بسر آهنگ

پستر آهنگ بالفارسی فیهما پشک بالفتح پشک بالضم

پشنگ بضم الشین ایضا پشنگ بالکسر وبالفارسی فی الاربعة

پشنگ بفتح الفارسی وبالنون الساکنة بعد الشین بک بالفارسی

بلاک بکوک بلک بالفتح پلک بالضم والفارسی پلسک

پلنگ بنک بنجشک بنجک پنیرک

بوک بوبک بولکنجک بویانک پیک

بیدمشک پیوک بک بک فصل التاء تاک

تابناک تاجک تارک تاریک تالانک

تبوک تبوراک ترسناک تفتیک تقدیک

تک تکرک تلتک تنک بسکون النون تنک

تنک بضم النون فصل الجیم چاک چک چابک

چالاک چرک چشمک چکاوک چکچاک

جنک بالعربی چنک بالفارسی چنک ایضا وبالضم

جنکلوک چهارنک بجوز حذف هائه فصل الخاء

خاک خاشاک خایسک خیزدک خدنک

خدوک خرک خوچنک بالجیم الفارسی خشنک

خشوک خفک خکشک خنک بضم الخاء والنون

خنک بکسر وسکون النون خنجک بالفتح خنجک بالضم

خندک خوک خودرنک خیک

خیارک فصل الدال دانک دردناک درنک

دراهنک دستک دک دنک

دنگا دنگ بالفتح والکسر دوک دود آهنگ دوزگ

دیک دیلمک فصل الراء رشک بالفتح رشک بالکسر

رگ بالکاف الفارسی رنگ ریکپ فصل الزاء

زاک زاغنک بالفارسی زرشک زرنک

زغنک زفک بالفارسی زکاک ایضا زنک زنک

بالفارسی زیرک فصل السین ساذک سازاک

سازجک سبک سبزورک ستزک ستاک

ستزنگ ستوربانک سربانک سرخک

سرشک سرهنک سبرک سنک سماک

سنک سنگک سوک سهمناک سیک

بالکسر المجهول سوکسک فصل الشین شاک شتالنگ

شترنگ ششیک شرفاک شرفنک شک

شفترنگ شلک بالکسر شنگ شوشک

فصل العین عنگ فصل الغین غالوک غاوشنگ

غدنک غرنک غشاک غوک غوالنک

غوشنک فصل الفاء فتراک فدرنک فرسنگ

فراشتک فرشتنک فرشترک فرهنگ

فعاک فلاسنک فنلک فصل الکاف کاک

کابوک کاچیک کالنک کاواک کاورنک

کاونجک کبک کرک کراک کشک کشفک

کفک بسکون الفاء کفک بفتحه کفجوک کفلوک

کلک بالکسر وسکون اللام کلک بالفتحتین یجوز بکسر اللام

كلاسنگ كلنگ بفتح اللام كلنگ بضمها كنگ بالفتح

كنگ بالضم كنگ بالكسر كنازنگ كنجشك كنيزك

كوك كوجك كوزك كوشك كيك بالفتح

كيك بالكسر فصل اللام لاك لك بالفتح يغال لك

ويك بمعنى يلك و يوزمش لك بالضم لكلك

لنگ بالفتح لنك بالكسر لوك فصل الميم ماكوك

مجاجنك مدنك مرداسنك مشك بالضم

مشك بالفتح مغاك مغلاك مغوشك منك

منجك فصل النون ناك نازدنك نازنك نازك

ناوتنك ناوك نزديك نسك بالسين المهملة

نشك بالمعجمة نك نلك نمك ننك نوك بالفتح

نوك بالضم نوبك نهنك بالفتحتين وبالنون بعد الهاء

نهيك بالضم وبالياء المثناة التحتانية بعدها نيك نيرك نيرنك

نيم لنك نيوك فصل الواو. وزك وزنك بالزاء الفارسي في الكل

وسترنك وتشك ويك بالفتح والكسر فصل الهاء

هباك هفتيك هشتيك هفتورنك هنك

هولناك فصل الياء يالونيك يشك يك بالفتح

يك بالكسر يكايك ينك باب اللام فصل الالف

اخال اخكل ازكيل اشبغول اشكل

آل امسال آهول ايلول فصل الباء

بال باجال بالفارسيين بارسال پيراسال

بدول بلاال بتغول بزغول بهما فيهما انضا

پشکل بالضم والکسر پشکول بغل بل بضم الفارسی پل

بالکسر یعنی بهل بلبل پلپل بالفارسی فی الثانی پیچال

پیل پیل بالفارسی فی الاول فصل التاء تاباک تل

تنبل تول توبال فصل الجیم جال جدول

چشم آغیل جل بضم العربی چل بکسر الفارسی یجوز بالهاء فی الجیم واللام

چملول چنگال چنگل جوال جیل فصل الخاء

خال خرخال خلال خواهل خول

فصل الدال دال دستال دامغول داهول

دخل دغل دل دنبل دنبال دنگل

دول دوال دمل فصل الراء روبال

ریچال فصل الزاء زال زغل زغال زنبیل

زنجبیل زنده پیل زول زیغال فصل السین

سهیل سطل سال سفال سکال سل

سول سیل فصل الشین شال شاهول

شغال شکال بالفتح شکال بالکسر شنگل

فصل الطاء طنبل فصل الغین غربیل غزل غل بالفتح والکسر

غنجال غول فصل الفاء فجل فرخال فرغول

فلفل فندل فول فیال فصل القاف قتال

قفل لغة مشترکة قنبیل فصل الکاف کال کاجال

کاهل کچول کبیل کفل مشترکة کل بالفتح

کل بالضم کل بالکسر بالفارسی لاخرس کلال کلول بالفارسی کلول

کنغال کول بالفارسی کوبال کوتوال کنجال

کبهال فصل اللام لال لعل فصل المیم مال

بحذف الهاء من اوله مالامال ماکول مزغول

مغول مکل مندل مل مول میل مژکم

فصل النون نال نبیل نشل نغل نغل

نغول نغل نکل نهال بالفتح والکسر نول

نوبل نبیل فصل الواو ویل فصل الهاء هال هال

یجوز حذف هائه کاهر هول مشترکه هنگل

یال یل باب المیم فصل الالف ابریشم اخکم

آرام آزرم ابشم اشکم انجام انوام

آدیم اورشنام فصل الباء بام بادام بازرم

بازدم باهم بجم برجم بدرام بونکم بزم

بزم بالفارسی والکاف پشم پشتزم بقم بلک چشم

بم بوم بهرام بیم بی نژم پیغام یجوز حذف الغین

بیلیا چشم فصل التاء تارم تحکم تخم بالفتح تخم

بالضم تم تهم تیم فصل الجیم جام جرم

چشم چشم بنام جم چم بالفارسی والکاف جوم

چهارم فصل الخاء خام خرم خرام خشم بالکسر

خشم بالتحتین خلم خم بالکسر خم بالفتح خم بالضم

خیم خیشوم مشترکه فصل الدال دام درم

درم بالکسر درم بالفتح والفارسی فیهما دژخیم

دژخم دشنام دم بالفتح دم بالضم دمادم

دوم دهنه لگام دیو گندم بالکسر والفتح دیهم

فصل الراء رام رزم رقم ریم رشم

ریختم فصل الزاء زخم فصل السین سام سپرغم

سپیغ دم ستم سیام ستیم سرخنام

سرسام بسریشم سست اندام ستم سوتام

سوم سهم سیم سیام فصل الشین شام

شادکام شبنم شبشه کندم شجام

شرم شکم شلغم شم شوم شیم

فصل الطاء طارم طلسم فصل الغین غرم

غژم بالزاء المفتوحة الفارسیة الساکنة وبالراء الساکنة المهملة فی کلا اول

فصل الفاء فام فاجام فرم بالراء المهملة فرغم

بالزاء الفارسیة فرجام فصل الکاف کام کام بالفارسیة

کالم کاوچشم گاودم کدام کرم بالکسر

کرم بالتحریک کرم بفتح الفارسی کرم بالضمتین

کژدم بالفتح وبالزاء الفارسی کژدم کم بالفتح کم

بضم الفارسی کلم بکلیم کلیم کنام کندم

لام لگام بالفتح لگام بالکسر

وبالفارسی لغام بالضم مام مام

مایم مردم مرزبوم مرهم منم موم

نام نافرجام ناکام نرم نرم

بالزاء المعجمة فی الثانی نژیم نغام نم نهاد مردم

نیم نیام نیش کژدم وام

هم همدم همشکم هم نام

هملاتم همنگام هیزم یشم

یکدم آبدان بسکون الباء

بردم قاوق

آبدان بفتحها آبادان ابزنجن آبستن

معمور بلزک یکلو

بالباء المنقوطة بنقطة واحدة انشدان آذرگون

اوجق

اخشیجان آذین ازدن ارزان

اغنام اربعه طرو اوجز

ازغنون ازغوان آزان ازان آن

برچلغو برچک اندن انک

ازان آنان ازان این ازان اینان

انلرک بونک بونلرک

ازان ایشان ازان من از برای من

انلرک بنم بنجون

ازبهر من ازکان ازگهن ازمان

غصه کاملو وباطلا دریغ وحسرت

بالزاء الفارسی فی جزء الثلثه آسان استخوان

کلکز

استون آستین آسمان آسیابان

دیرک یکلو کوک دکرمنجی

ارسیازن اشنان آشیان آفرین افزون

اوج

افسان افسون افغان اکنون آگین

امیر عاشقان آن آن آن آنان آن ایشان

برچک اول انک انلرک انلر

آن این آن اینان انبان انجمن اندرون

بونک بونلرک طغرجق اجره

اندوهگین قد یحذف الواو انگبین انگشت چکین

غصهلو بال

انگیبون آن من آهن اهنسان انیسون

بنم

اوان اورمان اوبان آهن اهرمن وبکسر الراء

دیواد دمر دیو

آهنین آهون ایزان آیستن بالیاء المثناة

یکلولک

التحتانیه ویجوز بالموحدة التحتانیة ایضا ایشان این

انلر بو

اینان ایوان آیین بان بابزن

بونلر

باتنگان بادبان بادبزن باران بازدان

باطلجان یلکن صبا یلی یغمر یک باب قوبجق

بازرگان پاسبان پاسامان پرسامان باغبان

باغوان پاکدامن بالان پالان بالفارسی

بالین پایان پستان پرن برزان

برابر من برای من بر باران برزوشان

بر پهن برچین بوزن بوزین برگشتوان

برقندان برندون بورنیان بدون بالضم

بروبن قد یحذف الواو والیاء بروین بروهون

بربوتن برپان پریشان پریون برمان

بالفارسی وبالفتح پرمان بعا وبالضم بستان

بالضم وکوزن بالواو وبعد الباء پشتبان مکسر الفارسی

پس کوهه زین پسین پشتیبان پشیمان

بعد ازان پلندین بن بنگان پوستین

پویدان بهن بهتان بهترین بهرمان

پهلوان پلکن پیرامن پیرامون پیشین بالفارسی

پیرامن قد یحذف الالف پیرزن پیرون پیشکان

پیش کوهه زین پیشین پیکن پیکان

پیلبان بیمان بیمارترین بیمارزون بالزا الفارسی

بیمارستان تابان تابستان تاوان

تیرزین تخمکان ترخون تردامن ترسان

ترش شیرین ترنگبین ترپان تلابون تن

تنبان تون توسون توشمان تیردان

تیرنان جان جامکان جامدان

جابین جاویدان جذاکان چراغین

چرامن چرامین چوزدان چشن

جلنجبین چمن چنان چندان چندین

چنین چون جوان چوپان جوشن

چوگان چوپان جهان چین جیستان

جیلان خان خاتون خاقان

خامدان خاندان خانمان خواخون خرچین

خرمن خرمان خشتزن خشکین خشین

خفتن خفتگان خلفان لغة مشترکه خامهن

خندان خودبین خون خون سیاوشان

خوی چین خویشتن خوستران

داستان دامن داکان دبیرستان وبجوز حذف الیاء

دوکان دربان درختستان درمان درون

دستان دستاران دستون دشتوان

بالضم والفتح دشمن دغلون دکان لغة مشترکه

دمتان دندان دون لغة مشترکه دوده مان

دوربین دوستکان دوکان دوکان دنان

بجوز حذف الهاء دهقان دیدان دهلبان

دیدبان دیوان دخترزن

ران رامین راه زن راه کهکشان راهین

رایگان ریون رخشان رخین رزبان

رسن رستن بالضم والکسر رگزن رمگان رمیان

رنجن رنجین رنگرزان روان روزبان

روزن روشن بالضم روشن بالفتح روغن

رویین ریزان ریسمان ریمن ریم آهن

ریزنان زبان نحو بالفاء مقام الیاء

زبرین زبون زراغن زرده زمین

زرقین زرین زغن زکان بالزاء الفارسی

زلیفین زمستان زمین زن زنخدان

زندان زندانبان زنگ آهن زنگار آهن

بالفارسی فیها زوبین زوردین زهدان زین

زیان زیان بالفارسی فی الکل زیرین زنگین

سان ساربان سازرن ساکمان

سخکلون سایبان سپندچین سپندان ستان

ستروَن ستون ستودان سخن

سختیان سرابان سرمدان سرکنگبین

سرگین سرگین گردان سرنگون

سرون سرین سگان سکان سگبان

سکنجبین سمن سندان سنکستان

سناکیغ سوزن سوسن سوهان سورمن

سیمغ شادمان شادروان

شانه دان شاهین شایان شایکان

شبان شبستان شبستان شبیخون

شتربان شربین شرمگین شکن

شکرستان شمن شهدستان شهرستان شون

شوریکین شورستان شیرین شین وغن

شیون طبرخون

عطسه زدن غن غرن غلبکن

غمان غربون فرون فرادون

فراوان بالفتح فراوان بالکسر فدزان فرکن

فرکان فرودین فروردین فرزاکین بالزاء العربی

فرون فسان فغان فلاخن فوکان

و قانون قرغان کان

کان بالفارسی والکاف کابین کاربان کاروان

کارکن کارین کامران کاوبان کاهدان

بجوز حذف الالف الاول کتان کتران گجون گران

بالفتح گران بکسر الکاف الفارسی گردن کردکان

گردون گرزن گرزبان گرستون

گرکین بالفارسیین گرمابان گرمابوان

گرهدان گریان گریبان گزنکین

گزین گشن گشتیبان گشکین کلالابیک

گلابدان گلبن گلخن گلدان گلستان

گلشن گلنکبین گالی بالفتح گان بالضم

گمترین گمرزرین گمین گمیزدان گن بالفتح

گن بالضم گندم گون گنون گون

گون بالفارسی والکاف گون بالتحتین گوبین

کوتلان گودن گورستان بالفارسیه گوزکن

کوزیان کودین کوزن گوزشتان کومن

گوناگون کونان گوهدان بالفارسی

کوهستان کهن کهکشان کهین کیا بالفتح

کیان بالکسر گیان بالفتح والتشدید کیاخن گیوان

کیهان بالفتح کیهان بالکسر لادن

لزن بالفارسی لگن لوشن رکیان لیمون

مابون مازیان ماکیان مرجان

مردان مرغزن مژگان مشک زمین من

مهربان مهرگان مهمان میزبان میان

میتین میدان میگون میهین

ناان ناتوان ناخن نادان نارستان

ناروان نارین نازنین ناودان نردبان

نردمن نسترین نسترن نسرین نشیمن

بالفتح للکسر نشان نفرین نقلدان نگران

نگهبان نگون نگین نمدزین نمکدان

نمکین بفتح المیم نمگین بسکونه والکاف الفارسی نون

نوان نوزان بالزاء الفارسی نهان نهنبین

نهنبن نیدلان نیزن نیستان

وابین وارن وارون وزخان

وزدان وژنین بالفارسی وغن ویران

هان هامون هاون هراسان

هزاردستان هآن همایون همچنان همچنین

همزبان همگین همنشین همین همیدون

هین هیون یازان یاسمن

یاسمین یخدان یزدان یکان یکان یکسان

یکسون یون یوزدان باب الواو فصل الالف

او آبخو بحذف الرا من اخره واصله آبخور آبرو

آتشگاو آذدو ازو ازان او آهو آلو

آهو باتو باذرو باذرو بفتح الذال

المعجمة والکاف وسکون المهملة کالاول بارو بازو باشو

بالو بالو بانو باهو بختو برو

بحذف الکاف من الفه برتو بردو برخو پرستو

پرندو پستو پندو پهلو پنج پهلو بو بحذف الیاء من بوی

بوبو بولاو پیو بالفتح پیو بالکسر پیدو

پیشرو پینو پیتو بفتح الفارسیه تاو

تارمو تبنکو تذرو ترازو تسو تغو

بالغین المعجمة تغو بالفاء تگوبو تنندو تو بالفتح

تو بالضم توبرتو تیو تیهو جادو

جارو جاوجاو جرغاتو جمندو چغو

چکو چکاو جو بالفتح جو بالضم وبحذف الیاء

من آخره چهارسو چیترو خاکشو

چارسو صح

خالو خبزدو خدیو خسرو خسو

خستو بالفتح والضم خو خوشاو خیو

خیرو دارو دو دو بازو دوتو

دلو لغة سرکه دیو راسو روبرو

بحذف الیائین ریو ریجو زانو

زرساو زردالو زلو زیلو

ساو سبو سرو بالفتح سرو بالضم سمنو

سو بحذف الیاء من آخره سه‌سو ششن پهلو

شفتالو شبو غاوشو غرو

غریو فرخو قنو کاو

کارو کاردو کاشو کالیو کاهو

کبستو کدو کدبانو کدو بالفتح کرو بالکسر

کرباسو بالفتح والکسر کرجو کرد آلو بحذف الالف من آخره

کرنجو کفت کو بحذف الیاء کلو کنو کندو بالفتح

کندو بالضم کندرو کو بفتح الفارسی کو بالضم

کیپو کاکلو کیسو ماده‌گاو مازو

ماشو مشکو منجو منو مو بحذف الیاء من آخره

مینو ناو نای‌گلو نرگاو نو

نبو نیرو نیسو نیکو **باب الهاء**

فصل الالف آبخانه آبخوره آبره آبکامه

آبگینه آبله آتش‌زنه آتشکده اخلوشه

آدینه اره بالتشدید اره بالتخفیف آرامگاه

آردناله آریچه آزینه بالفارسی فیهما آزاده

آسه آستانه آستانه استوره آسفنج

اسفندارماه آسمه آسمانه آشفته آشکاره

ا شکنبه اشکوفه آشیانه آشیکاه آغشته
ب چچک یوه متوهنا جیران

آفتابگاه آفتابه آفتاوه افروشه افسانه
چوغ بقرابریق م حنکم حلوا حکایت ومثل

آگاه اگرچه اگنه اگنه بالفارسی آله
خبردار ف صوجق آخور طوشنجل

آلانه الفته النغنغ الغخته آلوچه آلوده
بن سایه و الطغیان اشفته دخیره قرنلق طاغ ارکی بولشمش

آماه اماده آمیزه انبوه انجیره
ککشمش حاضر اولمش قریشمش چوق دیرو دکی

اندوه اندیشه آنکه بفتح الفارسی آنکه بالکسر
غصه اندیشه اول وقت اول که

انگاره انگشته انوغ انگشتوانه انگله
حکایت دیبا اندوی الکشننه دیو کسک دکمه

آوه آورچه آوازه آوازه اوله امانه
آتش دفتر ف وچاو جانور دیه

آهسته آهنجه آهوبره آهیانه ایزه آینه
اوزون دولاق چنبر کیکنک اوتی اکر بیرازتو ف

بجوز حذف احدی الیائین آقرعه باه بابونه
کنند اولسون دیجانا دیوچیکی

بانافه باتیله باچه باده بادافراه بادبره
طمرلامق حکار جیلاق رنگ سوی عقرب بنایت برنیج

بادخایه بادریسه بادزنبویه پادشاه
دبه اغرشق قوانه اوقی سلطان

بادشنه بادبانه باره باره بالفارسی جی الکاف
م طراق اوتی آت وبارو ف

بارگاه بارگه بارونه بازگاه باشه
م قنواوکی بکزیاب اباق بولی الجه

باشامه باشکونه باشیمه باغنه باغوچه
برنجک اوغلان تزنی کلک ادجیک بتلکلنمش کلبکه ذر آغولیجه قرت

باطیه بالکانه بالوده پالونه پالویه
ف پنجره قیه سز قریش او بجانور شیزکی قولنج

بامزه پانزده پاکاه پاکیزه پایه پایچه
طتلو اون بش ایاق یولی آری بقسن ام ایچوسی

بتخانه بنکه بچه بخشوده بخشه
ف م وکلی بودی بنجلنمش یلدرم

بخنویه بخیه بذرقه برغ بالتشدید والتخفیف
م شغال ونکس قلاوز قوزی

برغ بالفارسی براه براورده برنغنغ برده
کزلک باپو کمکلی قول فروش

برده بالفارسی برداشته برزه بالفتح برزه بالضم
ف بقعی کزلمش اوغلی قاوو وترق قریوو

بوزبر دیمر ایچون ... (marginal note, partly illegible)

برطله برنجنده برکاله برهره برهنه پروانه

پرپره بتّ بالتشدید و بالتخفیف و بالفتح پتّ بالضم و بالفارسی

پژوه پژوده بالفارسی فیهما بزغاله پسته بالکسر

و بالسین المهملة پشه بالتشدید و التخفیف پشته بالضم و بالمعجمة

پشته بالفتح الفارسی پشت ماله پشت مقس

پشت واره پشمینه پشیزه پله بالفتح پله بالکسر

و بتشدید اللام بلاده بلاوه بلمرده بلوانه پلیته فتیل

پناه پناگاه پنبه پنبه دانه پنجه پنجاه

پنخسته بنگاه بندینه بنفشه بنگاه

پنیرمایه بوته بوته بالتاء المثناة الفوقانیة فی الکل

پوخله بوذینه بوریه بحذف الیاء بوزه بوزینه

بوزینه بالفارسی فی الکل بوسه بوله پویه بالیاء

المثناة التحتانیة بهره بهره بهمن ماه بهنانه

پیه پیه بالفارسی فی الکل پیاده پیاله پیچه

پیجاده پیچاره پیره پیرایه پیرونه پیله

پیسه پیشه بالفارسی فیهما و بالمعجمة فی الکل بیشه بالزای

پیش خوره پرخو پیشگاه پیغاره پیغله

پیغوله بیگاه بیگانه پیله پیمانه

بی مزه بیناره بیوه بیهوده

تابه تابشکر تاره تازیانه تاسه تاوه

تباه تبانچه تباهه تبتاره تبخاله

تبسته تبیره تپینه تخته تخبانه

ترع ترارع تراشه ترانه ترخینه ترزده

تروشه قد یحذف واوه ترویه تریبه ترونج

قزوقلاغی دشوار یول ترخانه طرفندی

تره بالفارسیه تزده تشنه تغار تفته

دام اوتی دگرمن چقلدغی اوتلق صوسز یشل کبجک قزغنشی

تفشیره تلک تلایه تلوسه تنه تندیسه

کرکه آشی قراول قنجق آزدگ اوتیق

تنبه تنبغ تنور توبرغ توته

حلبه آزیجی تنور ایکرو دیجک

توجبه توخجه توده توشه توله

سبل ترک بیقین وادکم آزق اوق تولسی

تونبره تهیگاه تیره تیراع تیرماه

بگر ولمش الکم سنبل الکنجی آی یاکوز آیی

تیبا جاه لغة مشترکه چاه

دولت و منصب قیو

بالفارسیه فی الکل چاره چارده چارزونه اصله

اوندوردت دورت کنلک

چهار روزه وعلی هذا المعنی کلمه عدد یضاف الی الیوم نحو پنج روزه

بش کونلک

او الی الشهر نحو شش ماهه. او الی السنه نحو چهار ساله

دورت یللق التی آیلق

وعلی هذا جامه چانه چاشتگاه جایگاه یجوز

حذف الالف الاول وکذا نظایره مثل شه و مه فی شاه و ماه

وعلی هذا القیاس چبه چپچله چخه چخه بالضم

امزک بوداریق آز

والتشدید فی الکل چواکنه چرخه چرخله

اوتلاق بیری چقرق کنیک

چرذه جرعه مشترکه چرزین چرزین

سفرآت پیاله صونکی کاقرداق

چشمه چشم کشته چخانه جغبه چگه

شاشی اتلق طمله

چکامه جگرانگشت چکونه چلغوزه چلوع

باغ نو نوردلو هندستان قوزه چلغنی چلغنی یورمک

بالکسر جلیدع چماچه جمره چنبه چنبه

بچی بدکی

مشترکه چوبینه چورابه چوزه بالزاء الفارسیه

باذری

چوله چه بالفتح حرف التصغیر نحو غلامچه چه بالکسر

حرف الاستفهام نحو چه گونه چهره چینه

نوردلو یوز

خانگاه خانه خارچینه خاشه خامه

خانه (او) خایه (طشاق) خایگینه (قیغناق) خایسته خبره (آرجی)

ختنه (سنت) خجسته (مبارک) خراشه (درنق) خربزه (قاون) خوبشه (اشک سکلی)

خرزهره خرده (اوفاق) خرداذگاه خرگاه (قره او) خرکتج

خروه (خروس) خروسه (طلاق) خرومه (طوراق بکی) خسته خشاوه

خف (بوغمق) خفاجه (خام قاون) خفاله خله خلیته

خمره (کپچک) خمیرمایه خنبه خنبره بکسر المیم

مقام النون خنجه خنده (کلک) خنبیع خلیجه

خوجه بالفارسی الکاف خودخوده خوره جورابه

خوشه خوره خونابه (صلوقان) خونجره خه

خخخه (زهی زه) خیره خیمه (چادر) لغت مشترکه

داه دابه داسه داله دانه دارشه

دبه (قولج) دبوچه (سنگک) دخمه (مقبره) دده (برنجی) دزغ بالفتح

دره بالکسر والتشدید درفانه درغاله درگاه (قپو اوکی)

دربانه درغنه درفش دروان (قلعه قپوسی) درونه (حلاج یایی)

درونه دریچه (پنجره) دریشه (سجاق) درشت بالفتح

دژم بالضم دژاگاه بالکسر دژپینه دژپشه

دسته دستانه دستبانه (حلاج یایی) دستنبویه

دستینه دستکره (طاغ باشی) دشنه (خنجر) دله (سنکسار) دلاله

دمه دمدمه دمچه دنبه دندانه (مفتاح دیشی)

دوازده (اون اکی) دوازده دوغ دوده دودکه

دوشنغ دوشیزه دوکریسه

دوله ده بالفتح ده بالکسر دهره دهله

(چقور چیلی و قصعه) (آزون) (شهری و دهی و ویرانه) (نعلبند کیمبوی) (قندیل)

دهنه دیه دیبا دیده گاه دیرینه

(اوی آغزلغی) (عتکوی) (گوز) (بقجی یز) (چوقدنبری)

دیگر دیگپایه دیگاه دیوچه دیوانه

(غورزنک و اگرانت) (صاج اباق) (الگنبیش آبی) (کرتی و قمل) (دلو)

راه رازیانه رافه رخنه

(یول) (ف) (خندق) (کدک)

رده رشته رسیلع رشته رغوع

(صف) (م دزقتلش) (بالنوادلش) (ارشته) (بننک قویغ)

رفته رمه رنبه رنع روارنه

(بنرنوی) (سزی) (قیفنن دلی) (ف) (جر)

روباه بحور حرف الغه روده بالراء المعجمه رونع

(تلکی) (بغرسق) (اوریج)

بالزار روزینه روزبانه روله روغنینه

(کنکک و کنورکه) (م) (کله کله) (قتیر)

رینع ریشته ریکاسه ریکاشه

(اواق) (بنجان دویزلش) (کیچیا) (م)

زاره زارنع بالفارسین زاله بالفارسی زاولانه

(زارلق) (کنکر دیخس) (قراغو) (بقاغو)

زبانه زبان خوره زبطانه زرنع زرده

(یالک) (دیجنی) (ننکر) (دمرکوخلک) (قودکره)

زرزینع زه زغاله بالفارسیة فی المشکلات حرف الزاء مقام اللام

(اوداق لتوی) (کسبک وینی) (کوموانیکی)

زرقع زلابیه زمه زنچه بالجیم الفارسیه زنبع بالکسر

(زیونن ازرمق) (زلبیه) (شاب) (بازار عورتی) (دری)

زنبع بالفتح والکسر والفارسیة زنگله زواده زوانه زوله

(آسکی) (دکمه وچلرغی) (آزق) (لقا) (طرتی)

زوبعه زهره زیبع زیلوچه زیبع بالفارسی

(قمرغه) (اوق) (کمون) (زلوجک) (ف دیسیدک)

ساده سالینه سالیانه هذا المعنی

(حیا) (ییللق) (م)

هذا الامرات قیاسی عکلها یدل علی الزمان کما تری فی محله سایه

(گلکه)

ساوین پنبه سپاه سپاه سبزه سبوبیه

(بغی سپیدی) (جری) (قاره) (بسلق و چمن) (فحایی)

ستبره ستارچه ستاره ستنبه ستوه

(اسنره) (قنی) (الدز) (زوزلو و بیک) (تسولی) (صری آری)

ستوچه ستیزه ستیزع ستیزع بالکسر ستیزع بالفتح

(الدجکی) (آنکو) (آیون) (طوغن)

سره سراپرده سراچه سراچه سراچه کاه

(ابو بچرنسنه) (اوتلو چادر) (دکیلک) (طاش سرای) (م) (ای آغل)

سرایمه سرخه سرکاع سرخشع بالفتح

(باشنی چلقمش) (عورتلر فرنجی) (طبلو اکنه) (رقن ننی)

سرخره بالضم والفارسی فیهما سرفه سرکه سرکشته

سرمه بالفتح سرمه بالضم سرمایه سرزه سفته
براغو اوتی واکری سرمایه کبی ارمغان

سفچه سفره سفله سکاچه سکانه سکنه
دوکلک ب وجهت بخیل ابزنفین زخمه ای

سلوه سمه سمانه بالضم سمچه سنبوسه
تسلی زوله بلدرجین بوزغون سمبوسه

سنکخاره سپیده سواره سوخته سوهه
قاره طاش ساهر قنبزر قاوه کبی اکمه اوراغی

سه سه تا اصله سه تا سه شنبه سیاه سیاهچه
اوچ اوچ قات قره قره مق

سبزده سیکیخانه سیله سینه
اوزون اوچ سیخانه سیری کوکس

شاه شاره شاشه شامه شانه شانزده
سلطان ذبلند سدک قوقو طرق دیاغی اوزون الته

شاهزاده شاهنشاه بحذف الفیه او احدهما منه
الوبزی بکلربکی سلطانلر سلطانی

ومن ما قبله وکذا من امثالها شبه شبانه شبانکاه
بونجی کیجه وقتی

شپشه شبینه شحنه شدره بالفتح والکسر
کچی بوننه کبی نایب و صوباشی

44

شغه بالفتح شغه بالضم شغانه شفشه شکنه

شکنبه شکنجه شکوه شکوفه شکوله
اشکنجه چچک چتل قوز

شله شلغه شمه شمامه شنه
آم پیا اغز بیلمق اث کشنده کی

شناه شنبه شنبلیله شوره شوربا
بزنک بوزی چوراق قورجاشق

شیبه بالباء المثناة التحتانیه ومرادفه بالنون شبره
اکشه کبی شیره

شیرینه شیشه شیشکه شقفته شیله
برنجاق بید کبی خیرزان لیابریخ

شیوه صدایه صندوقچه صعوه
طرب وناز جانی کوچک صندوق بند قوشی

مستکره طابچه طاقیه طرمه

طیره عوره عضله ضادله

غارنه غالیه غره غرنبه

بالفتح والضم غرچه غرواشه غلبه بالباء الموحدة التحتانیه

غلته بالتاء المثناة الفوقانية غمزه غمناغ غوتغ

بالراء المهمله غورغ بالمعجمه غوشه غوشته

غنجه غنداغ بالفتح غنداغ بالضم غوطه

غبشه فاخته فاژغ بالفارسیه فیه

فالوده فانه فراخ آماغ فربه فرخشه

فرخنداغ فرزانه فرسوده فرشته فرغده

فروزینه فروکاندغ فروکایه فروهیلغ

فرهخته فریه بالکسر وبالمثناة التحتانیه وبالفتح و

بالموحدة التحتانیه فرنغ بالفارسی فروجه فغواغ

فنکانه فله فلانه فوطه فیروزغ

فالجه فلیه فنارغ

گاه گشاه بالفارسی فی الکل گابیله گاتوره گازگاه

گازنامه گازغ گازبدغ گازبیدغ بالزاء الفارسیه فیه

گاسه گاشینه گاشانه گاغنه گاله

گالیکغ گالیوغ گامه گبته گجله گلازغ

گخشه گرنغ گذرگاه گرغ بالفتح گرغ بالضم و

التشدید فیهما گرغ بالضم والتخفیف گراسه گراغایه

گرزبه بالضم وبالموحدة التحتانیه گربه بالکسر گرنه بالضم

وبالمثناة الفوقانیه فیهما گرده بکسر الفارسی گرده بالضم

گرده گاه گرشته گرشته گرکابه گروه

گردوهه گربه بالکسر وبالمثناة التحتانیه گریغ گزاغ

گزابه گزنه بالزاء الفارسیه هذه الثلثه گزندغ

ترجیب سهیه بنکاب بیری ویشه

کشاده کفجه کله بالکسر والتخفیف کلّه بالفتح والتشدید

کلاه کلابه بالموحدة التحتانیة کلاته بالمثناة الفوقانیة کلانه

اوجق کلب گلّه و شهر بورسی ف

بالکسر والنّون کلاله کلبه بالموحدة التحتانیة کلته بالمثناة

قبره کسکر اشک الاجق زلف

الفوقانیة کلغونه کلکونه کلندره کلوته

ذکن قزلجه کوبن درزلر م قوتلوکنج

کلوله کلیجه کلیده کماشه کمانه کمانچه

اقلق طغانش کمش بابی جقنقه ف یماق

کمراه کمیزه کمینگاه الحوحذف هائه کناه کنبوره

دمکل الفشک ودغلیم بقصوبری بوز قرشلق ازغون

کنجه بالفتح کنجه بالضم والفارسیة الثانیة کنجاره کنجاله

م بسبع وکسبه کز

کنجینه کنده بالفارسیة فیهما کنبره بالفتح کنبره بالضم

قومرم داده وایکی و طلب خندق وکمله بجمش واکشی جیر خزینه

کندمه کندامویه کنجاله کنکره کنوره انه

کندرنجی ساوبده روز سبع مرداره بشقلی

کوه کبوه بالفارسیة الثانیة الحوحذف واوها کواه

طانق تجسی طاغ

کواره کواژه بالزاء المهملة فی الاول والمعجمة الفارسیة الثانیة

طعنه کسکنه

بنمی تیرسی صندوق جنبی قسم

کوباره الحو حذف واوه کوبله کوتاه الحوحذف الفه

کرم پیله کوذره کوذینه بالذال المعجمة والحو حذف واوه

کازرتقاعی اوراق ازرجی

کوره کوره بالعجمیة الثانیة کوزکاه کوزینه کوسه کوسه

سیل یولی بوداق قوزلق وقیغ قوزلو حلوا

کوساله کوشه کوشواره کوفته کوزه

بزاغو ف کبه ف دیز

کونه بالفارسیة الثانیة کونده کونسته کوچه کوبه

درلو اون جوالی سیکردن ایزفقی بوبان وطور تیاغی

بالتحتانیتین کونجه کریجه کهنه کهواره کیسه

اگجه شوقق ربشک اسکی کسه

مشترکه کینه کیاه کیپه لایه بجوز

کین اوت جماعت یری یلورمق

بالواو مقام الباء لاله لانه لباچه لتره لتباره

ف بوبی تکلکه باره باره بوزدغانه ر وبقال

لرزه لشکرگاه لکانه لگنچه لوله لورنه

دزمل جرکیری یاغ بغ بجکلکن بکابولوسی دارجی لوز

لوزینه لویشه لنه لنجه لیمه لیوه

بادملوحلوا لواشه بمزتنلو صلنغی جرجق ابله

ماه ماده مازرگره ماسه

آی دنی باوزلان کرک دای

ماسوره ماشه ماله مانع ماهه

ماهینه ماهیانه مایه متاع مختتع

آیلق م گوکردن وسرمایه کوکرنیدوزدی کوکرسی ازهنیهور بن

مرخشه مرده مردانه مردم زاده

بجس اولو اززنه کمریعیالی

مرغ بالفتح مژغ بالضم والفارسی مژده مستکان

کیربک مشتلق طورنقمه یجی

مشینه مستخره مسترکه مسکه ملاشغ ملخفه

قاشق بوزجه آشی ترع باغ

قزل اوزکن وطاقمه دکرتیلیک

مسرکه ملاطه مشغ مورچه موربانه موتع ادی

پهلو صنن ویکی قرنجه قورتقوه ودباس

مویشغ مویه مویچینه مه بالفتح اصله ماه

سلکی آی منقاش

مه بالکسر مقره مهارع مهرگاه میانه میتیه کوره

آلو صدوپونجق واوکرتله بویندوق ومیغه کوکلی چاه اوزنه

می زده میوع ناسره

مخمور یمیش بالغ اولماتس کحس

نافه ناکاه ناله نامه ناموع نافع

کبک کیسه آنسز راکی نامتی آدلو ومشهور اولملق ونجم تکنه سی ونیکنه

نایشغ نبهره نبیره نحاش خانه نرغ

بونون وصابی کیمز اوغل اوغلی قلاییق بازاری ازکله ودکرکه ومیوه

نشع بالفارسی نژکه نژمون نشاسته نکوحرف الف

نشانه نشکرده نعره نغشیله نغاع نقرع

بوره نشخاجی بیچغوسی نایقرمق قالبه کنکس

دکی وخلیفه لقمسی لقوز واله

نقشیره نمونه نواله نورده نوازده نوباوع

بوزجه آشی چشمنی دبطال دزکی اوزمق طزفندی

نوسه نونغع نوبه نه بالضم نه بالکسر

الکم سغل زیرک اززکه وقطان طقز بوت وقو

نفره نهاله نیزه نیزه نیشه نیفه

بایق کلکه ودبصو کو نیشتر طوزن بغاسی وطون آغی

نیمه نیمچه واشامه واماغ

یارم یارمچه وزیاره دلبند بکروقلنسی

وزده وزنه وزوانه وزوان وسمه رسنجی

یوقنسه بوزنجی اقلقوسی آدواستسه آدوجادداق

وشه وشکرده وشنه وشغ وشیره

اوشق نکرادوجی دکرادوجی قلقلیل بکی وآرکنک کنکر صقنری

ویرانه ویشغ ولازینه نازه نهاع

آزی وخالص عنقلود بشمان وطیامق

هراسه هرآیینه هرزع هرکارغ هزاع

قوقو البته هلالکر هزاردستان

هزیره هزینه هلّه هلیله همه همایع

اوگرگیل نفقه بوی دکلی دایم

همخوبه همراه همسایه همواره هیچ

هنجار هندوانه هنگامه هوشیارزده

قیغلو قرپوز اویون یری دورنگ هوشلیق

هیزه هیله همیه یارا یازده

یاوه یاوه یافه یافته یگانه یکشنبه

یله یلمه یوبه یوغه باب الیاء

فصل الالف آبی آری آسمانی آشتی

انبوهی انگشتری آموی ای بار خدای

بابی بارانی باری مشترکه

بازدانی بالائی بذرانی بری بزدانی

بزکی بستی بغتری بنفشه بوئی بوچ

بینی بوری بی بالفتح بی بالکسر اصلویه

بی بالکسر ایضا ولکن هذا بالعربی وکلاوان بالفارسی پیداری

پیشی پیشانی پینی تاری

تازی تبری ترش روئی تکاپوئی تندروئی

تتمه شوئی تهی توزی تونی توبی

تیزکشتی تیزی جای جانبوسی

جازوئی بکوز حرف یائه جاذوبی الدال علی المعنی المصدری

قیاس فکل کلمه مستقله یتصل باخرها یاء چاشنی جامه شوئی

جانکی چربوئی چکری چنکی چوپانی

چوب دستی چوبی چوتی بکوز حرف یائه چونی باری

چهارپائی چهل پائی بکوز حذف الهاء منها چهره کی

خائی خدائی خروانی خراباتی

خلّه کشتی خوی خوش روی خیره خیلی

دارائی درزی و درزوانی
انباردار

دستکانی دستی دشتی بالعجمه دومونی
بیاله چنکی ظفر بیابانی قرنفل

دی دیوپای زهی رای زکونی
دون اوچیک برسلطان

بحوزحذفیائه روئی وبحوزحذف‌منه ایضا روزی
یوز

رسوائی روده‌کانی روشنائی روشنائی
یغونی بغرسق کوپلی کوپلک

روغنی رهنمائی بحوزحذفیائه
قلاوز

زاری زربی زفتی زندکانی زنکی زنهاری
زرنکی خرج گذار

زهی زنی زیبائی ساری
کوتیک کوچکلک

سازکاری سباری سپاهی سپری
موافقلق تمام اولمق

سنبری سپری سرائی بالصم سرائی بالفتح
الولق بستانلق بوستان

سرنائی سغیری سقلی سکرانی سینی سوئی

بحوزحذفیائه سوزنائی سهی سی سینی سیری
اوتز

سپکی سیلی شادی شانونی
زرلی سویکلک

شاخبوی شکیبائی شکوهی شلتبوی شوئی
عنبرقوقو صبرلولق اولق

شیبانی شیرینی شیرازی طفیلی
طتلولق وحلوا اوباندی

مشترک طوطی طریکی غوشائی
قاقملق

قروتی فرغونی قسوسکاری قهقه کشتی
الجقلق

کاجی کارفرمائی کاربانی سرائی
برکلاخ اریبی بوبیرجی

کاشنوئی بحوزحذفیائه کاسنی کپی کبرنائی
فارسقلی قاشنی اوزنک

کدائی کدی کرائی کرتی کرسی کرمی
بقال ایستک

کرنائی کزانی کسی کستی بالضم کسنی بالفتح
زنار قاصنی

وبالفوقانى فى الثانى وبالفوقانيتين فى الاول كشاده روى

كشتنى بفتح الفارسى كشتى بالضم كشتى بالضم

الشين المعجمه وبالنون على الساكنين لانها بسكونها وبالفوقانيتين

كلكى كنداى كونى كونى بالفارسيه فى الثانى كونزكار

كوش ماهى كوش سراى كفتكوى كمى كيا

گيتى لاى لاهانى لجى لخته

لورى ماز افسانى ماچى مارماهى

ماهى متوارى مرازى مرده شوى مرغ ابى

مروارى مژدگانى مشكوى بحذف واوه

مغنى منى موى بحذف يائه مورسيه

موم كافورى مهربانى مهمانى يى ميان سراى

نائى نابى ناشى نغشى

نبى نوى نهاوى نهارى نهالى

نى بالفتح نى بالكسر نيكوبى

وادى وائى وائلى بحذف الفه

ورزى وشنى وى هتى هنى

هشيارى همائى بحذف يائه هى

يارى يكانكى يكجندى **باب مصادر الفارسيه**

فصل الالف

آبادان كردن · ابدان كردان

آختن · آراستن · آرايدن · آراميدن بحذف الالف الثانى

آرامانيدن · آرزيدن بالقصر · آرزدن

آزرم داشتن · آزمودن · آزندن بالفارسى

انما قال باب مصادر الفارسى ولم يقل باب النون من مصادر الفارسى اذ اواخر جميعها حرف النون

صرتمق وکلنمک

دکلندرمک

آزیدن بالفارسی والعربی آسابانیدن آسایبدن
م

آسودن آشامانیدن آشامیدن آشردن
دکلنمک ابچرمک ابچمک بوغمق

آشفتن اشکستن بالکسر کوریجه دکالف کاسیجی
دکرمک صنمق

آغاریدن بالراء المهمله آغاز کردن آغازیدن
اصلمق باشلمق م

بالزاء المعجمه آغالیدن بالمد والقصر آغشتن
قشقرتمق اصلنمق وطوغرمق

آغوشیدن اُفتادن بالضم والفتح اُفتیدن
قوجمق دوشمک ایم

افراختن افراشتن افروختن افروزانیدن
یجلتمک م ودیجلمک بالکلنق وبالکلندرمق یالکلندرمق

بالقصر فیهن کالاربعه آفریدن افزاییدن افزودن
یارتمق ارترمق ارتق

افزولیدن بالزاء الفارسیه افسرانیدن افسردن
یلتمک طوکدرمق طوکمق

افشاندن افشرانیدن افشردن افکندن
سلکمک صقدرمق صقمق برقمق

بالقصر فیهن الثلاثه اگاکانیدن اگاهیدن آگندن
اوبارمق وطویرمق ایلمق وطویمق ایاتمق ودیتمق طقمق

بلندرمق بلنمق تپکمک [illegible]

آلاییدن آلودن آلیزیدن آمادن بالمد والقصر

آماسانیدن آمامانیدن آماسیدن آماهیدن
شیشرتمک م شیشمک م

آمدن آمرزیدن آموختن آمودن
کلمک یارلغمق اوکرنمک حاضرلمق

آموزانیدن آموزیدن آمیختن آمیزانیدن
اوکرتمک مثل آموختن قرشمق قرشدرمق

آمیزیدن انباشتن انبودن انبوسیدن
مثل آمیختن طولدرمق دوشرمک م

انجالیدن انجامیدن انجنیدن انجیدن
طوبرمق وبوزمق اخرالمق انجقل دیابانلق طغرمق

انداختن اندوختن اندودن انديلن
اتمق قزنمق صومق کاهل اولمق

اندیشیدن انکاریدن انکاشتن انکیختن
اندیشلنمک صانمق م قوپرمق

انگیزانیدن بالقصر فی هذه الخمسه عشر آوازدادن آوردن
قوپرتمق چغرمق کتورمک

آوریدن آونختن آویزانیدن آهنجیدن
یورتمق اصمق اصدرمق جان طرتمق

آهنک کردن آهنکیدن آهیختن وغیر المقید کله بالمد
قصد ایلمک م طرتمق

ایستادن ایستانیدن ایستیدن بالکسر فی الثلثة

ویجوز حذف الیاء بعد التاء **فصل الباء** بختن ه بارانیدن

باریدن بارانیدن بازیدن باسیدن

بالمهملة پاشیدن بها وبالفارسیه بافتن

پالانیدن بالفارسیه پالاییدن پالودن

بالفارسیه پالستن پالشتن بالمعجمه پالیدن

باورکردن بایستن باییدن پختن بالفارسیه فیها

بختن بخشاییدن بخشودن بخشیدن

بدرآمدن پذیرفتن پذیرفته شدن بالفارسیه وبالذال المعجمه

فیها برازیدن پراکندن بالفارسی برآمدن

برانیدن بالفارسیه برآوردن برتمیدن

بالفارسیه برخاستن بردن برداختن برداشتن

برزیدن برزیدن برسانیدن برسیدن

برستیدن بالفارسیه فی هذه الثلثه برگردن برگندن

برنشستن برنهادن پروانیدن پروردن

بالفارسیه فیهما برون آوردن برون آمدن وفیهما یجوز

بالکسر وبزیادة الیاء بعد الباء کما فی الاسماء پرویریدن

پرونده کردن برهم شدن پرهوردن پرهیزکردن

پرهیزیدن بریدن بالفارسیه فی الثلثه بریدن بالضم

بریزفت شدن بالفارسی برزیدن برشرانیدن

برمردن برمریدن برتافتن بروزدن بروجیدن

وفی هذه الکلمه بالفارسیین بریدن بالضم برانیدن بیدن وفیهما بالفتح وبالفارسی

بغلمق بوغزلمق برکیبک

بستن بسمل کردن پسندیدن بضم الفارسیه وکسرها

بشودن پسیجیدن بشلیدن پلمیدن

دکلدرمق دیمق یرقلمق یاغمق

پناهیدن پنداشتن پند داشتن وعد المعجمه

صغنمق صنمق اوکدتمق

بالفارسیه بودن بوزیدن بالفارسیه بوسیدن

الملق غوزا ایلمک اپمک

بوسانیدن بوسیدن بوشانیدن بوشیدن

چرتمک چرتمک کیودرمک وادرتمک کیمک وارتمک ودیابمق

و٢ جوز الاربعه بالفارسیه و٤ کاوبس المهمله و١٢ الثانیین بالمعجمه پوشکردن

یا دوشمک

بوبانیدن بوییدن وفیها الفارسی بوییدن بهیدن

یلدرمک بیلک بیلمق بغمق

پیچانیدن پیچیدن فیها بالفارسیه پیختن

صرودرمق صرمق اکک

پیراییدن پیراستن پیکیدن پیمودن

سیلمک بزمک دیلک بوشلمق الچمک

پیوستن پیوسیدن و٢ جوزا بالفارسیه وعز المقید کلا

بسلک صنجوصنجمق

بالعربی تابیدن تاختن تازیدن

یلدرمق سکرتمک وچاپمق م

[illegible]

تاسه کرفتن تاسیدن تافتن تالیدن تراشیدن

تراویدن ترسانیدن ترسیدن بالفتح والمهمله

صزمق قورقتمق قورقمق

ترشیدن بالضم والمعجمه ترکیدن ترنجیدن تبیدن

اکشمک یارلمق وچاتلمق بنجمق قزنمق

تغزیدن تفسیدن تکیدن تلاویدن تمزدن

قورمق تبسرمک سکرتمک صزمق ابسم اولمق

تنبیدن تنجیدن تنسانیدن تنسیدن

بیر ترمک مثل ترنجیده طوبجقدرمق طوبجقمق

تنیدن توانستن توانیدن توختن

کوج یتمک م ارتمک وقزنمق

تولیدن بالفتح تولیدن بالضم تیره شدن

صنجمق اقلمق بولنمق وقاتمق

تیزدادن تیزیدن چاهیدن چاپیدن

بلالمک م اوشمک اشمک

چاپیدن چخیدن بالعربی چربیدن چرت کردن

م طاوبلمک باغلوادلمق قرچلنمق

چرتیدن چریدن جنبانیدن جنبیدن

م اوتلمق میل ایلدکه ویابرمق میل ایلمک ویاپشمق

جستن بالضم جستن بالفتح والعربی فیها چشیدن

السمک سکرتمک طتمق

چشانیدن طاطمق چغزیدن زیندانلنمک جفتن اصحه دنک بالعربی چفسانیدن یابشدرمق

چفسیدن یابشمق چقسیدن چغیدن بالقاف فیهما

چگانیدن دمزلمق چکیدن طملق بجوز بالنون مقام الکاف چلیدن کورک

چمیدن تفرج ایلمک جنبانیدن دپرتمک جنبیدن دپرنمک جنگیدن جنك ایتمک

جوشانیدن قینتمق جوشیدن قینمق جهانیدن صچراتمق جهیدن صچرامق

وهو من السبعه بالعربی چیدن درمک چیره شدن یکلوب ویکن اولمق

خاییدن اوغمق خاریدن اوجمک وقشیمق خاستن اوروطرمق

خاییدن چیکنمک خبه کردن بوغمق بجوز بالفاء مقام الباء خپیدن ابا غلوبغمق

بجوز بالکاف مقام الباء خراشیدن طرملمق خرامیدن صلنمق

خروشیدن شنلکلو چوغرمق خریدن صاتون المق خزیدن ایمکلک باللحه والمعجمه

خزیدن قالقمق بالکسر وبها خستن ارنمق خسبانیدن یاترمق واویتق خسبیدن یاتمق واویومق

خشکار کردن بوزمق بغدای تنکر خفتن اویقو خفتیدن خفیدن اکسکمک ویوتلمک

خلانیدن باطرمق خلیدن باتمق خم دادن اکمک خمیدن اکلمک

خنوانیدن کلدرمک خندیدن کلمک خوابانیدن اویوتمق خوابیدن اویومق

خوچیدن کزکزیامزمق خورانیدن یدرمک خوردن یمک خوشتن دلمک

خوسیدن بوزشمق ودولی ازمق بالمهمله خوشیدن خوش کلمک بالمعجمه خونابیدن اوقتمق

خوندن اوقمق خیزانیدن طرغزمق خیزیدن طورمق خیسانیدن اصلتمق

خیسیدن اصلنمق دادن ویرمک داشتن طوتمق

دامیدن صورمق دانستن بلمک دانیدن تکرلنمک در آغوش کردن قوجمق

در آمدن ایچرو کلمک در آوردن ایچرو کترمک درخشانیدن یلدرتمق ایضا

درخشاییدن درخشیدن یلدرمق بجوز بالفاء مقام الخاء

دردکردن اغرمق درشدن ایچرو واولمق درگردن ایچرو وابلک درنگ کردن اکلنمک

درنگیدن درنوردکردن درودن درون آمدن

درواانیدن درویدن درنافتن دریدن

بالتشدید والضم درزیدن دماز آوردن

دمیدن دوانیدن دوختن دوخت کردن

دوشت داشتن دوسانیدن دوسیدن بالمهمله

دوشیدن دوشانیدن بالمعجمه دویدن

دیدن راندن ربا ییدن

ربودن رخشیدن اصله درخشیدن رسانیدن

رستن بالفتح رستن بالضم رسیدن رفتن

بالفتح رفتن بالضم رمانیدن رمیدن رنجانیدن

رنجیدن رندیدن روبانیدن بالواو المجهول

بعد الواو رویانیدن بالمثناة التحتیة بعدها رکانیدن

رکا کردن رهیدن ریختن ریدن ریزانیدن

ریستن بالمهمله ریشتن بالمعجمه ریهیدن

زادن زاویدن بالفارسی زاییدن زدن

زدایدن زدودن زفرقیدن زنودن

زنویدن زولیدن بالفارسی

سختن ساویدن ساییدن سپردن

سپری شدن سپوختن وهو بالسین بالباء الفارسیة

ستادن ستدن ستردن ستودن ستیزیدن

ستیهیدن سختن سراییدن بالکسر والضم سرشتن

سرنکیدن بفتح الراء سرنکیدن بکسره سرفیدن

سرودن سزیدن بالزاء المعجمة سفتن سغلیدن

ترنم — لایق اولمق — دلمک — قلقوب

بالکسر سغلیدن بالضم سکالیدن سکیزیدن

مثل سرفیدن — یاوز صانمق — صچرامق

سنابردن سنجیدن سوختن سوزانیدن

یوزمک — طرتمق — یانمق — یاندرمق

سودن سوکواشتن شاریدن

آزمک و سورتمک — یاص طوتمق — چاغلمق

شاشیدن شایستن شاییدن شبلیدن

اشمک — یارامق — لایق اولمق — سعلق ویرمک

اکوز بالفاء مقام الباء شتابانیدن شتافتن

اوزدرمک — اوکمک

شخشیدن شخودن شخولیدن شدن

طوقنمق — دیرمالمق — چغرمق و کشنمک — اولمق و کتمک

شرمیدن شریدن بتشدید الراء شستن

اوتنمق — چاغلمق — یومق

شکارکردن شکافتن شکرفیدن

او اولمق — یارمق — دیرلمک اولمق

بالفتح شکرفیدن بالکسر شکردن شکستن

مثل شکار کردن — صیمق

شکفتن شکوخیدن شکیفتن شمردن

آچلمق و چیچکلنمک — سرچمک — چکل اچلمق — صایمق

شمیدن بالمیم شمیدن بالکسر شناسانیدن شناختن

اوتمق — اورکمک و قورقمق — ... — بلمک

شناورکردن شنجیدن شنوانیدن شنودن

صو اوزرینه یوزمک — انجتمک — اشتدرمک — اشتمک

شنیدن شوخیدن شورانیدن شوریدن و دلرکی و قرشمق

الدوم اکرامک — ذکر کی و قرشدرمق

شولیدن شوبانیدن شیفتن شیپیدن

اندیشه لنمک — بود درمق — مثل شوریدن — رقمق

طپیدن طرازیدن طیره شدن

طلمق — طوزه علمک — قاقمق

طلبیدن معرب اللغة مرکبه من العربی والفارسی

طلب ایتمک

غالیدن غریدن بتشدید الراء غژیدن بالزاء الفارسیة

کلکر — بربرلک اسنه یصمق

غلتانیدن غلتیدن اکور فیهما الطاء مقام التاء

دیورلنمق — یوورلنمق

غنیدن غنودن غوریدن غولیدن

اویومق — ارمزغنمق — کچنمک — قنامق

غولانیدن فاخیدن فنادن

قنامق — بچمق — دشمک

فتالیدن فتودن فراختن فراشیدن فراموش کردن

از ارا شناق وکمک — سرده نو قوملک — بلرو دوکمک — اونتمق

فرخیدن فرستادن فرسودن فرمودن فرهیختن

فروآمدن ویجوز بالدال بعد الواو فروبردن فروختن

فرورفتن فریبانیدن فریختن فریفتن

فزودن فسردن بالمهملة فشردن بالمعجمة

فشاندن فکندن ویجوز زیادة الالف فی هذه الکلمة

فی فصل الالف فلخمیدن فلخودن فنجیدن

فهمیدن مرکب العربی والعجمی گاریدن کاشتن

کاشتن بالمعجمة فی الکاف کافتن اصله شکافتن کاویدن

کاوهیدن کاهانیدن کاهیدن الی هنا کله

بالعربی گاییدن گداختن گدازانیدن

گذاشتن یجوز الواو مقام الدال گذرانیدن

گذشتن گرازیدن گرائیدن بالنون بعد الالف

گرایستن گرائیدن بالکسر گرائیدن بالضم

گرد آمدن گرد آوردن گرد کردن گردن ویقدیحی بمعنی شدن،

بالعربی گردانیدن گردیدن گرسیدن

گرفتن گرویدن گریانیدن گریزکردن

گریختن گریزانیدن گریستن یجوز حذف الیاء

گزارانیدن گزاردن گزرانیدن بالفتح وبالنون

بعد الالف والدال المهملة بالیاء بین المثناتین التحتانیتین بعد الواو

گزاییدن بالکسر گزاییدن گزیدن بالفتح گزیدن بالضم

گسترانیدن گستردن گسلانیدن گسستن

گسیختن گشادن بالعربی گشتن بالفتح گفتن بالضم العربی

کشتی گرفتن کشودن کشیدن و ذکر هذه الثلثة بالعربی القضا

کفتن کفانیدن کفیدن بالعربی فیها کاریدن

کاشتن کان بردن کانیدن کم شدن

کم کردن کمیزیدن کنجانیدن کنجیدن

کندانیدن کندن بالعربی فیها کندیدن

کندن کوارانیدن کواریدن کین کردن

کواش کردن کوبانیدن بالعربی وبالباء الفارسی

بعد الواو کوریدن کوش داشتن کوش کردن

کوشیدن کوفتن بالعربی فیها کوبانیدن

بالمثناة التحتانیة بعد الواو لم نفید بالعربی کلم بالفارسیة

لابیدن لابه کردن بحورفیها

الواو ومقام الباء لاویدن لرزانیدن لرزیدن

لاییدن

لغزانیدن لغزیدن لنجیدن لنکیدن

لوغیدن لیسانیدن لیسیدن بالفتح والکسر فیها

مالیدن ماندن مانستن

مجیدن محیدن مردن مزیدن مسیدن

مکیدن مولیدن مویدن میجودن

میرانیدن میریدن ناریدن

نازیدن بالراء المعجمة الثانی نالیدن نامیدن

نبشتن نخشیدن نشانیدن نشستن

نغزیدن نکاریدن نگاشتن نگاه داشتن

نگاه کردن نحو حذف الفها نکرستن نکریدن

نکوهیدن نمودن ننگ داشتن نواختن

نوازیدن نورانیدن نوردیدن بالضم والفتح

نوشانیدن نوشتن نوشیدن نویدن

نوید دادن نویشانیدن نهادن نهاریدن

بالفتح والکسر نهفتن نهوشه کردن نیوشیدن

بالضم والکسر فیهما وانکیدن واجیدن

واریدن واکردن ورکردن ورزیدن

وزیدن ویشه کردن وشکودن

هراسانیدن هست کردن هستیدن هوا رسیدن

هوس کردن هشتن هشیدن

یاد کردن یارستن یاری دادن یاریدن

یازیدن بالمعجمة الکل یافتن یاوه شدن

یاوه کردن یخچودن یکشودن

تمت فیها القواعد والامثلة

اعلم کان الفرس جعلوا الفعل وما یشتق منه
میزانا ووزنوا غیره به کذلک جعلنا ما یرادفه الفارسی
ای کردن وما یخرج منه میزانا وبینا فیه القواعد
والامثلة لیقاس علیه غیره مهما امکن وانما بینا بالعربی
لان تفسیر الفارسی لا ینفع لغیر العجم زیادة نفع

الامثلة المختلفة کرد کند

کردن — مصدر ایلمک
کننده — اسم فاعل ایلیجی
کرده — اسم مفعول ایلنمش

نکرد — جحد ایلدی
هنوز نکرده — مبالغة جحد
نمی کند — نفی حال

نکنند　　هر آینه نکنند　　بکنند

مکنند　　کن　　مکن　　کرده گاه

آلت کردن　　یک بار کردن　　یک گونه کردن

ادجک آلت

کننده تر　　ذی کننده یک　　المطرد الماضي المعلوم

تصغیر ادجیک

کرد　　کردند　　کردی　　کردید

فعل ماضی جمع غایب　　*فعل ماضی مفرد مخاطب*　　*جمع مخاطب*

کردم　　کردیم　　اعلم انه لا فرق في

متکلم مع الغیر ایلدک بز گچمش زمانده

الصیغ الفارسیة بین المذکر والمؤنث والتثنیة والجمع لفظا

بل یمتاز کل منها من الآخر بحسب القراین فلذلک انحصر امثلته

في الستة وکیفیة اشتقاق کرد من کردن والباقي منه

ظاهر للمتوجه بادنی توجه الماضي المجهول کرده شد

کرده شدند　　کرده شدی　　کرده شدید

جمع غایب ایلندیلر گچمش زمانده　　*مفرد مخاطب ایلندک سن گچمش زمانده*　　*جمع مخاطب ایلندکز سز گچمش زمانده*

کرده شدم　　کرده شدیم　　باظهار الضمایر

ح ما هی شدن المنضم الی لفظ اسم المفعول الحکایة عن الحال الماضیة

من المعلوم می کرد　　می کردند　　می کردی

می کردید　　می کردم　　می کردیم ومن المجهول

کرده می شد　　کرده می شدند　　کرده می شدی

کرده می شدید　　کرده می شدم　　کرده می شدیم

بزیادة کلمة می علی الماضي الاصلي في المعلوم وعلی الفرعي في المجهول

ثم ههنا امثلة اخر یفید کل منها نوعا من الاخبار عن الماضي

منها کرده است　　کرده اند　　کرده ای

کرده اید　　کرده ام　　کرده ایم　　لفظ است رابطة

یفید الثبوت اذا اتصلت بکلمة مفتوح الآخر یجب اثبات الفها

خطا واما لفظا فيجوز حذف الفها واثباتها كما ههنا واذا اتصلت

بساكن آخر حذفها لفظا وخطا نحو نيكست وبدست وغيرهما
وقد يحذف تاؤه لفظا وقد يحذف هي بالكلية ويكتفي بكسر اخر الكلمة
نحو اين ديگرست وآن ديگر بكسر الراء ولفظ اند كلمة يفيد
الجمعية وحال الفها كحال الف لفظ است على ما لا يخفى وكثيرا ما
يحذف داله والظاهر انها هي لفظ است ولكن قلبت سينه نونا
وتاؤه دالا فعلى هذا الهمزة في المخاطب والمتكلم مختص
منها واختلاف حركتها بملايمة ما بعدها ومنها نحو

كرده بود　كرده بودند　كرده بودى　كرده بوديد

كرده بودم　كرده بوديم　بابراز الفها في الماضي بودن

المنضم الى لفظ اسم المفعول ومنها نحو كرده بوده است

كرده بوده اند　كرده بوده اى　كرده بوده ايد

كرده بوده ام　كرده بوده ايم　باظهار الرابطة مفردا وجمعا

ومنها نحو مى خواست كرفتن　مى خواستند كرفتن

مى خواستى كرفتن　مى خواستيد كرفتن　مى خواستم كرفتن

مى خواستيم كرفتن　بضم ما يفيد الحكاية عن الحال الماضي المشتقة من خواستن

الى المصدر والحاق الضماير بالاول ومنها نحو توانست كردن

توانستند كرفتن　توانستى كرفتن　توانستيد كرفتن

توانستم كرفتن　توانستيم كرفتن　باظهار الضماير في الجزء الاول

الذي هو ماضي توانستن ومنها نحو توانسته است كردن

توانسته اند كرفتن　توانسته اى كرفتن　توانسته ايد كرفتن

توانسته ام كرفتن　توانسته ايم كرفتن　بالرابطة كما مر ومنها نحو

مى توانست كرفتن　مى توانستند كرفتن　مى توانستى كرفتن

مى توانستيد كرفتن　مى توانستم كرفتن　مى توانستيم كرفتن

بزيادة ما يفيد الحكاية عن الحال الماضية لتوانستن على المصدر باظهار الضماير

فی المزید ومنه کرو بایست گرفتن بایستند گرفتن بایسته گرفتن

الخ بزیادة ما مضی بایستن مع ضمائر علی المصدر ومنه کرو می بایست گرفتن

انلر کرکی اولردی

می بایستند گرفتن الخ بزیادة ما یفید الحکایة مع ضمائر ومنه کرو بایسته است گرفتن

انلر کرکی اولمشدر

بایسته اند گرفتن الخ بالرابطة کما مر مرارا ومنه کرو شایست گرفتن

انلر یاراردی

شایستند گرفتن الخ بزیادة ما مضی شایستن مع الضمایر ومنه کرو

شایسته است گرفتن الخ بالرابطة ومنه کرو می شایست گرفتن

انلر یارر ایدی

می شایستند گرفتن الخ ما یفید الحکایة مع الضمایر ومنه کرو

کرده شده بود کرده شده بودند الخ بزیادة اسم مفعول شدن

ایلنمشدی

ومنه بودن بعد مفعول الاصل ما یصل الضمایر الی الثالث ومنه کرو ما

کرده شده بوده است کرده شده بوده اند الخ

ایلنمشدر

بالرابطة کما عرفت وهذا المقدار مما یتعلق بالماضی کاف للمبتدی فاذا عرفت

تعدیة هذه القواعد الی غیر هذه المصادر من الصفات فاحذف فی مثل ما حذفنا فیه وزد هنا کما عین ما زدنا هنا حتی تعیدک تلک هذه المعانی ولکن لا تغفل ان ما ذکرنا تحت کل منها من القیود هو ما یستعمل کل فیه عرفا لا عین ما یفید مفرداته فی الاصل ثم اعلم انه قد ظهر من المذکورات ان الیاء المثناة التحتانیة المکسور ما قبلها تفید الحکایة وقد یکون ایضا للمصدریة اما وحدها کما فی ساکن الآخر نحو مردی ای الرجولیة او مع الکاف الفارسی کما فی متحرک الآخر نحو زندکی ای الحیاتیة وللتنکیر نحو مردی ایضا ای رجل من الرجال وللنسبة کما فی لغة العرب هو ظاهر **المضارع المعلوم** کند

کنند کنی کنید کنم کنیم

بحذف نون کردن وقلب رائه نونا قلبا ابدالیا ولیس اشتقاق المضارع فی الفارسی من المصدر قیاسیا بل سماعی الا یری ان الخاء من ساختن ینقلب الی الزاء نحو سازد ومن شناختن الی السین نحو شناسد ومن فروختن الی الشین نحو فروشد ولکن انقلابه الی الزاء اکثر وکذا لا ینضبط حال کل مصدر فی اشتقاق مضارعه منه فمن اراد ان یتکلم بالفارسی فعلیه ان یستحضر المصادر وینضبط مضارع کل منها من الافواه ویقیس غیره علی ما فی هذا الکتاب ثم یمارس ثم اعلم کما ان المضارع فی العربی یحتمل الحال والاستقبال لکن مدخول السین او سوف

تختص للاستقبال وبدخول اللام للحال كذلك في الفارسية تحتملهما لكن بدخول
كلمة مي تختص للحال نحو مي كند وبدخول الباء تختص للاستقبال نحو بكند
وهذا الباء يكون مضموما اذا كان اول المضارع مضموما كما هنا وكذا
اذا كان باء او ميما وان لم يكونا مضمومين نحو ببرد و مي برند
و ببرد مي برد يفتح الباء في الاول وبپرد واما اذا كان مفتوحا
او مكسورا يكون الباء مكسورا نحو بيايد وبشناسد واذا كان
اول المضارع همزة تقلب ياء عند دخول هذا الباء والنون والميم الا في مثل
يا نحو بيفتد و نيفتد و ميفتد من افتادن وكذا من
غيرها في اوله الهمزة **المجهول من المضارع** گرده شود

گرده شوند گرده شوي گرده شويد گرده شوم

گرده شويم بزيادة مضارع شدن بعد اسم المفعول ويكرر الضماير
في المضارع ويجوز زيادة الباء وكلمة مي المذكورين في اول هذا المضارع
ايضا ليختص لاحد المحتملين وهنا امثلات آخر يفيد كل منها نوعا من
الاخبار من المضارع او الحال كما كان في جانب الماضي كذلك منها

نحو خواهد كردن خواهند كردن خواهي كردن

خواهيد كردن خواهم كردن خواهيم كردن

ومنها تواند كردن توانند كردن الخ **ومنها** بايد كردن

بايند كردن بايي كردن بايند كردن بايندم كردن

باينديم كردن **ومنها** شايد كردن شايند كردن

شاينده كردن شايندند كردن شايندم كردن

شايندم كردن بايصال الضماير في الكل الى الزوايد التي هي
مضارع خواستن ومضارع توانستن ومضارع بايستن
ومضارع شايستن وكونها داخل المذكورين في اولها ايضا
لاختصاص المذكور وكونه حذف لدال من تواند في المفرد فقط
وفي يفيد معنى مجهوليا نحو توان كردن مي توان كردن
ثم اعلم انه يجوز يجري الاستفهام في كل ما يجري فيه الخبر بلفظ الخبر بعينه
لكن يفرق بينهما بحركة المتكلم عند التكلم كما لا يخفى **المصدر** اعلم ان
المصدر يجيء على الطريق المشهور نحو كردن مفردا وكردنها
بزيادة الهاء والالف معطوفا جمعا واما ما يذكر مثالا للجمع اكثر المدونات
المتداولة اعني كردنيها وما يكون على وزنه من ساير المصادر فليس بجمع
للمصدر بل لما يدل عليه المصدر يعني كردنيها جمع كردني اي المعد
للفعل وخوردنيها جمع خوردني اي المعد للاكل وپوشيدنيها جمع
پوشيدني اي المعد للبس كذا في الجميع **وقد** يكون الماضي والمصدر
ويراد بها المصدر نحو كفت وكوي وزد وكير للتكلم
والضرب والاخذ ومن ثم يجوز في كل ما يركب مع المصدر مما مضى

حذف النون واستعمال الباقي على صيغة الماضي نحو بايست كرد و
وبايد كرد وقس عليهما غيرهما وقد يؤخذ المعنى المصدري
بالياء كامر وبالحاق الشين المعجمة الى صيغة الامر نحو دانش
و پرورش وروش للعلم والتربية والذهاب واذا اريد ان يجعل
المصدر مجهولا جئ بلفظ شدن بعد لفظ اسم المفعول نحو كرده شدن
وكذا في غيره ثم ان المصدر كما لا يتحمل الضماير في العربي ولكن يضاف
اليها كوفعله فعلهما فعلهم آه كذلك في الفارسي نحو كردنش
انك افعلكي

كردن او   كردن ايشان   كردن آنان   كردنت

كردن تو   كردن تان   كردن شما   كردنم

كردن من   كردنيم   كردن ما   فظهر ان الشين
المعجمة ضمير الغايب والتاء ضمير المخاطب والميم ضمير المتكلم ولا يبعد ان يكون
كردنت مختصرا من كردن تو وكردنشان من كردن توان
وكردنم من كردن من والحذف والاختصار كثير في الفارسي جدا

اسم الفاعل كننده بزيادة النون الساكن والهاء الغير
الملفوظ على لفظ المضارع للمفرد وقد يتقيد هذا الهاء مع الاسماء
المركبة المفتوحة الاواخر الدالة على العدد بمعنى اخر يكساله و
دوساله وچهار پرده وغيرها وهذا معنى كل قياسي في مثل
هذا التركيب كننده كان بزيادة لفظ كان على المفرد والفاعل في

في اخذ جمع اسم الفاعل في الفارسي ان الاسم لا يخلو اما ان يطلق على ذوي العقول او على الجماد
فالاول بالالف والنون ان كان آخره ساكنا نحو آدميان وجانوران و
بالكاف الفارسي قبل الالف والنون ان كان متحركا نحو كنندگان و
فرشتگان وخواجگان واما الثاني فبالالف والهاء غالبا نحو آسمانها وزمينها
وقد يؤخذ معنى اسم الفاعل من غير المشتق بمعاونة لفظ گر نحو زرگر
وكفشگر وغيرهما او لفظ بان نحو باغبان وكشتيبان ولفظ دار
نحو باجدار وعلمدار او مشتق مختصر مناسب لما يراد منه الفاعل
نحو جوهر شناس وآتش بز اصلها جوهر شناسنده وآتش بزننده
واما طريقة الصفة المشبهة فبزيادة الالف في اخر صيغة الامر نحو
دانا وشنوا وتوانا في المفرد للراسخ في صفة العلم والسمع والقدرة
وبزيادة الياء والالف الاخر والنون في الجمع نحو دانايان الى آخره
اسم المفعول كرده بزيادة الهاء الغير الملفوظ في آخر الماضي
بعد فتح المفرد كردگان بزيادة لفظ كان كما في اسم الفاعل الجمع
للسواء المذكر والمؤنث والتثنية والجمع في الفارسي لا يحل من اسم الفاعل
والمفعول والصفة المشبهة الالفاظ واما نحو كننده است
او چه در

كننده اند   كننده   كننده ايد   كننده ام   كننده ايم
او چه در   او چه در   او چه در

فغير مختصها بل يجيء في كل اسم يحمل على الآخر نحو به است به اند

به ايد   به ام   به ايم   وخوب است وخوبند

وخوبنده‌ام وخوبنده‌ايد وخوبنده‌اند وخوبنده‌ايم

وبدنست وبدند وبدنده‌ام وبدنيد وبدنم

وبدنيم وغيرها مطلق الجحد المعلوم نكرد نكردند

جمع غايب اقدر ايشن زمانده

نكردى نكرديد نكردم نكرديم بزيادة النون المفتوحة

في اول الماضي مجهوله كرده نشد كرده نشدند

ايلنمدى

كرده نشدى كرده نشديد كرده نشدم كرده نشديم

بزيادة تلك في اول الجزء الثاني ويجوز زيادتها في اول الاول معلوم مبالغة

الجحد هنوز نكرد هنوز نكردند الخ بزيادة لفظ هنوز

دخى ايلمدى

في اول الجحد مجهول مبالغة الجحد هنوز كرده نشد هنوز كرده نشدند

دخى ايلنمدى

بزيادة ايضا معلوم نفي الحال نمى كند نمى كنند الخ بزيادة

تلك النون المذكورة في اول كلمة مي المفيد للحال

مجهوله كرده نمى شود كرده نمى شوند الى آخره

ايلنمز بخو كيحالده

بزيادة ما يفيد نفي الحال من شدن ما بعد صيغة اسم المفعول معلوم نفي المستقبل

نكند نكنند الخ بزيادة المذكورة في اول المضارع مجهوله

كرده نشود كرده نشوند الخ بزيادة ما يفيد نفي المستقبل

من شدن فيما بعد اسم المفعول معلوم تاكيد نفي المستقبل هرآيينه نكند

البتة ايلمز بكلكى زمانده

هرآيينه نكنند الخ بزيادة لفظ هرآيينه في اول نفي المستقبل

مجهوله هرآيينه كرده نشود هرآيينه كرده نشوند الخ

البتة ايلنمز بكلكى زمانده

بزيادة ما يفيد نفي المستقبل ثم اعلم ان هذه النون النافية

تزاد في كل ما ذكرنا في فصل الماضي والمضارع في اول المزيدات

وان كان لا يجوز زيادتها في البعض في اول المزيد عليه وهذا

ظاهر عند من يتوجه اليه ادنى توجه غير محتاج الى تعداده وكذا تزاد

في اول المصدر واسم الفاعل والمفعول وغيرها من الاسماء مشتقا او

جامدا اذا اريد منها النفي وقد يلحق باخر الالف نحو نادان ونامرد

للابله والمخنث اولها الغير الملفوظ نحو نه آنست حتى قد يذكر

وحده مثلا اذا قيل لك هل فعلت الامر الفلاني تقول انت

في الجواب نه لفهم المخاطب مرادك بواسطة القراين وقد يذكر في مثل

هذا المقام بالياء مقام الهاء لكن الياء تكون ملفوظة وهي تكون مكسورة
نحو بي وقد تلحق باخره رابطة نحو نيست بحذف الف لفظا است
وكذا يجوز كسرتها في كل محل تكون ما بعده ياء نحو نيامد وغيره

معلوم امر الحاضر بكن بكنيد بحذف دال
المستقبل وتسكين النون في الاول وبزيادة الياء بين النون والدال
في الثاني اعلم انه كما يدخل في اول المضارع حرف الباء يختص
للاستقبال كذلك يدخل في اول الامر والنهي بل الماضي والمصدر
ايضا للتاكيد كما يدخل في اول المضارع لاجله نحو زن وبزن ورو
وبرو وان كان يفيد بعضها معنى اخر في البعض وحال حركة تلك
الباء وحال ما بعده ههنا كما مر في المستقبل بعينه فلا حاجة
الى الاعادة وقد يجيء مفتوحة للقسم نحو بخدا وللاستعطاف
نحو بسر تو وللتعدية والمصاحبة بالالف وبدونه كما مر في الاسماء

مجهوله كرده شو كرده شويد كرده شوم
كرده شويم بزيادة لفظ معلوم امر الحاضر من شدن مع الضماير
في اخر اسم المفعول في الاولين كسبحي اصلا الاخرين ويجوز بالباء في لفظ الامر
المذكور كما مر **معلوم النهي الحاضر** مكن مكنيد مكنيم
آه
اه **مجهوله** كرده مشو كرده مشويد كرده مشوم

كرده مشويد كرده مشوم كرده مشويم بزيادة الميم
على لفظ الامر فيهما **معلوم امر الغايب** بكند بكنند
بكنم بكنيد بكنم بكنيم على لفظ المضارع بعينه
ولكن يفرق بينهما بالقراين وقيل يزاد بين النون والدال
الف نحو كناد وهو غير مستعمل الا نادرا وقد يجيء بزيادة لفظ
كو على اول امر الحاضر او آخره نحو كو بكن كو بكنيد او
بكن كو بكنيد كو وهو قليل ايضا **مجهوله**
كرده شود كرده شوند كرده شوم كرده شويم
بزيادة لفظ معلوم من شدن في آخر اسم المفعول ويجوز بالباء
للامر والمتكلمين منه كالمتكلمين من مجهول الحاضر بلا فرق لان
مادتهما واحد ولذا جاء منه مع انهما لا يجيان من معلومه كما تبين
في العربي **معلوم نهي الغايب** مكند مكنند
مكنم مكنيم بزيادة الميم في اوله مع وكون

بزيادة النون ايضا بل هي اكثر استعمالا **مجهوله** كرده مى‌شوم

كرده مى‌شوند   كرده مى‌شوى   كرده مى‌شويم

بزيادة ما زيد في اول ما زيد في مجهول امره وكون هنا ايضا بالنون
ولا استواء المذكور غير مرة انحصرت الامر والنواهي فيما انحصرت
من الصيغ **اسم الزمان والمكان** كردن گاه   كردن گاهها

هذا بحسب الاصل واما في اكثر الاستعمال فيفرد كل منهما عن الآخر ثم ان
اسم الزمان هو غالبا ما يكون في الجوهر بلفظ گاه نحو صبحگاه
وچاشتگاه   وشبنگاه   واما اسم المكان فيجيء في الجواهر

نحو نمازگاه   وكارگاه   ومن المشتقات ايضا

نحو گريزگاه   وچراگاه   وقد يجيء من الجواهر بلفظ زار نحو

لاله‌زار   وگلزار   وخربزه‌زار   وبلفظ دان نحو

جامه‌دان   وخامه‌دان **واما اسم الآلة وبناء المرة وبناء النوع**
فليس لها في الفارسي صيغ مخصوصة بل يستعمل في اسم الآلة باضافة لفظ آلة
الى كل ما يراد آلته نحو آلت كردن   وآلت نوشتن   وآلت خوردن

او يذكر اسم كل آلة مخصوصة نحو قلم‌تراش وقلم‌تراش وغيرها واما
في بناء النوع وبناء المرة يضم الى الفعل ما يفيد الوحدة والنوعية
نحو يكبار كردن   وباركردن   ويك‌گونه كردن   وكذا فعل التعجب

ليس له لفظ مخصوص بل يستعمل ما يفيد معنى التعجب نحو زهى كردن   وزهى

كردن   وچه عجب كردنست   وغيرها **اسم التفضيل** نحو

كننده‌تر   كننده‌ترين   بلفظ تر المفيد معنى التفضيل في كل

ما يلحق به مشتقا او جامدا **التصغير** نحو كننده‌يك   كننده‌يكان
بقلب الهاء الذي في آخر اسم الفاعل ياء وزيادة الكاف وكذا كل
ما يكون في آخره هاء غير ملفوظة نحو خوجه‌يك   وزنده‌يك وغيرها
وقد يكون بقلب تلك الهاء كافا نحو   كننده‌گك
وزندگك وخوجگك وغيرها   واما في الاسماء الساكنة الآخر

فبزيادة الكاف فقط نحو بسرك   ودخترك وغيرها
وقد تم بسبب الاختصار في
الصعاب مرارا
تمت بعون الله

على الصحاح العجمية بحسن التوفيق والتيسير التي لا بد منها لكل طالب الفارسي من الصغير والكبير

فرح قاتل انکسر اکتئب احمرّ تقطّع

فرح ایتدی · چکلدی · پاره پاره اولدی · کدرلندی · قزاردی · کسلدی

تصالح استغفر اعشوشب اجلوذ احمارّ

صلح اولدی · طلب مغفرت ایتدی · اوتلانلدی · یورکن اولدی · قزاردی

اقعنسس اسلنقی اقشعرّ احرنجم تدحرج

کوکسی چقدی · قفاسی اوزره یاتدی · اورپردی · جمع اولدی · یووارلندی

فتح علم حسن حسب فعل ضرب نصر

اچدی · بلدی · کوزل اولدی · صاندی · ایشلدی · اوردی · یاردم ایتدی

حوقل بیطر جهور جلبب دحرج

سعیف اولدی · یاردی · فاش سویلدی · کیردی · یووارلدی

تباعد انقطع اجتمع تکسّر تم

ایراغ اولدی · کسلدی · جمع اولدی · صندی

باب الباء و فصل الالف

آباد ان کن (عمارت ایله) · بیز (قالبور و چالبر) · بیازاه (بز) · بیارام (قرار ایت)

بیارامان (قرار اتدر) · ببیزه (بهایه دک) · بیازار (ابخت) · آزرم و آز (میل دوت)

بیازمان (حینه) · بیاسایان (دکلندر)

بیاسیاه (دکلن) · بیاشامان (اچر) · بیاشام (اچ) · بیاشنو (یوغر)

آشفته شو (دارل) · بشکن (صن و صندر) · بیاغارز (رحمله)

آغاز کن (باشلا) · بیاغال (قنذر) · آغشته کن (رحمله)

آغوش کن (قوچ) · بیفت (دوش) · بیفراز (یوجلت)

بیفروز (یاقلن) · بیفروزان (یاکلن و یاکلندر) · بیافرین (یارت) · بیفزا (آرتر)

بیفزول (یلت) · افزوده شو (طلوک) · بیفشان (سپلک)

بیفشار (صق) · بیفکن (برق) · آگاه کن (اویار) · آگاه شو (اویان)

بیکن (طق) · بیالایان (بلشدر) · بیالای · آماده کن (یرکله) · بیاماس (شش)

بیاماسان (ششر) · بیال (کل) · بیامرز (یارلغه) · بیا · موازن (اوکرن)

آماده کن (حاضر ایله) بیاموزان (اوگرت) بیامیز (قریش و قریشدر) بیامیزان (قریشدر)
بینباشن (طلادر) بینبا (دونز) بینبوسن (بینبوم) بینجال (طوبیدر)
بینجام (آخر اول) بینجن (طلزه) بینداز (ات) بیندوز (قزن)
بیندا (صنو) بیندیش (اندیشه ایله) انگار (صان) بینگیز (قوپر)
بینگیزان (قوپرت) آوازه (چغر) بیلورز (بیلور) بیار ... (بحذف الواو)
بیاویز (آص) بیاویزان (آصدر) آهنگ کن (قصد ایله)

فصل الباء

بیست (ط) بیستان (طرغ)
بباز (اوینه) بپاپس (قوزی) بپاپش (صاچ) بباف (طوق)
بپالان (سزد) ببالا (اورت) بپالا (سز)
باوزکن (انن) بابیر (کرکی اوله)
بپای (کوی) بپز (بشر) بخت بخشای (اسرگه) ببخش (بغشله)
بدرآ (طشره گل) بدیره شو (قرشو اول) بپذیر (قبول ایت) ببراز (یاراشی)
بپراکند (طغل) برآ (چقه گل) بپران (اوچر) براوز (جفر و باپ و قالدر)

ببرم

٦٨

بپرتم (بلسه) برخیز (اورط) ببر (الت) بپرداز (تمام ایله) برداز (قالدر)
بپرسان (صوردر) بپرس (صور)
بپرت (طپ) برکن (قالدر) برکن (قز) برنشین (بقا روا ونر)
آر برنه (بقار دوقه) بپروران (بسلت) بپرور (بسله) برون آور (چقر طشره گتر)
برون آ (چق و طشره گل) بپروینز (برونگ ط) برهم شو (برهم شو)
ببرهیز پرهیز کن بپر (اوچ) ببرنگس
بپرنز (کمک) برمرده شو (صوول) بپژمران (صوولدر) بپژمر (صوول)
ببرز (چمدله) بپزان (بشرت) بپز (بشر) ببند (بغله) بسمل کن (بوغزله) ببستید (بکن)
بیسا
پندار (صن) پنداز (اوکتدش) بیاشن (اول)
ببوز (عذر ایله) ببوس (اوپ) بپوسان (چرت) بپوس (چوی)
بپوشان (بپوشکی نور) بپوش (کی) بپویان (یلدر)
بپوی (یل) ببوی (ییله) بپیچان (صندر)

بپیچ صر بپیز اله به پیرایی بزه به پیمایی اولچ

به پیوند

فصل التاء

بتاب یلدزه بتابزه سکرت

تا بسیکره تابیه دت بتاب بوک بتراشش یون

بتراو صز بترسیان قورقت بترسین قورق بترش اکشی

بترک چاتله

تم زن ابسم اول

بتنب

بتن طوق بتوان کوچک بشنوز

بتیزنشو بولن وقاقی بتیز یلله

فصل الجیم

بجاه اوبش چامین کن ایشه بجرب یاغلو اول

بجرنت قزجلده بجر اوتلر بجسبان یاپشدر بجسب یاپش

بجو اجته بجه سکر بجش طت بجشان طتدر

بجسفان یاپشدر بجسف یاپش

بجکان

بچکان دمرنر بچل بتمه بچم تونج ایله بجنبان دبرندر بجنب دبرن

جنک کن جنک ایله بجوشان قینت بجوش قینه بجهان قلقت

بجه قلق بچین دیر چیره شو یرکلو ویکت اول

فصل الخاء

بخواب اویو خنب کن بخراشش طرمله

بخارب قش بخیر اورطه

بخرام صلن بخروش ششکلکله چقر بخز صاکون ال بخز امکه

دیره بر خیز بخس اودیکیا بخسبان یاتر بخسب یات

خشکار کن ز برسوزی بغایت ص بخفت ادی ویات بخف اوکسر وبوغل

بخلان بخل صنج وصور دبات بخم اکل بخنذان کلدر

بخند کل بخوبان ایواتدر بخوب ایو اول بخوران یدر

بخور یی بخواه دله

بخوابان ادقت بخوان اوقو خیران طرق خیر طر

بخیسان اصلت بخیس اصله

فصل الدال

بده ور بدار دوت بدان بل

درآغوش کن قوج درآی اچرو کل درآورد اچرو کتور بدرخش ییلدرا

بدرخشان ییلدرت دردکن اغری درشو اچرو کر درکن اچرو ایله

درنگ کن اکلن دردوکن سلام ورنکده اسلکله بدرود واودکله درون آ اچرو کل وکر

بدروان بچدر بدرو بچ دریاب ارشن بدر برت

بدزد اوغرله دمار آور قروکدی بدم اوفروبت بدوان سکردر بدو سکرت

بدوز دیک دوست دار سو

بدوش صاغ بدوشان صاغدر ببین کور

فصل الراء

بران سر برایان قاپدر برباب قاپ

برخش ییلدر برسان ارشدر برنه قوتل برو بت

برس ارش برو بیت بروب سپر برمان ارکت برم ارکا

برنجان انجت برنج انجی برنجو بروبان سپرت

برویان بیتر برهان قرتر وصلور بره قوتل برنه دیش بری تعیط ایله

بریزان دکدر بریش اکر

فصل الزاء

بزا طوغ بزاو کوشه بزای طوغر بزوا پاپاسماج

بزول اسکی ووده

فصل السین

بساز دز بساو از بسیز اصمارله سیری شو تمام اول بسای م

بستان ال بستر بلی بستا اوکی

بستیز انجکلن

بسرشت یوغر بسرف اکسر بسرا ارله

سوراخ کن دل بسفل نقلنی ور بسکال یاورزهان

بسکیز صوچر بسنج طرت بسوز کوین بسوزان کوینیدر

سوکدار یاص طوت

فصل الشین

بشانش اشه بشای بیار بشتابان اوودر

بشتاب او بشخش طوفن

بشو اول وکت بشرم اوتن بشو یو شکار کن اوا اولمق

بشکاف یار

بشکن بشکف بتیم

بشناسان بشناس شناوکن

بشنوان بشنو

بشوران بشو بشویان

فصل الطاء

بطب بطراز

طرق شو بطلب

فصل الغين

بغال بغژ بغلنان بغلت

بغنش بغنود بغوز بغول بغولان

فصل الفاء

بفتال بیفت

بفراخ بفراش فراموش کن

بفرست بفرسا بفرما

فروا فروبر بفروش فرورو

بفریبان بفریب بفزا بفسر

بفشار

بفشار بیفشان بیفکن

بفهم

فصل الكاف

بکار کاسته شو بشکاف بکاو

بکاه بکا

بکداز بکدازان بکذار بکذران

بکذر بکیران بکرای

کرد آی کرد آور کرد کن بکن

بکردان بکرد بکیر بکرای

بکریان کزنرکن بکریز بکریزان

بکری بکزاران بکزار بکزان

بکز بکزین

بکستران بکستر بکسلان بکسل

بکشا بکزد بکش کشتی بکیر بکشا

بکشا بکو بکفان بکف بکار

کمان بر کم شدن کم کن کمیز کن

بکنجان بکنج بکندان بکن

بکواران بکوار کمین کن کواره کن

بکوبان کوش دار کوش کن

بکوشش بکوب بکویان

لابه کن بلاف بلرزان بلرز بلغزان

بلغز بلنک بلوغ بلیان

بلیس بمال بمان

بمیر بمیز بمک

بمول بموی بمیران

بناز بنال بنام

بنویس بنشان بنشین بنغو

بنکار نکاه دار نکاه کن بنکر

بنما ننک دار بنواز بنوران

بنور بنوشان بنویس بنوش

نوید ده نوبیا بنیدن بنه

بنهفت نیوشه کن بنیوش

فصل الواو

واکن ورکن بورز بوز ویشه کن

فصل الهاء

هراسان

هراس هست کن موس کن

بهل یاد کن یاری ده

بیاب یاوه شو یاوه کن

بیان رقم

آحاد	عشرات	مآت	آلاف
١	١٠	١٠٠	١٠٠٠
٢	٢٠	٢٠٠	٢٠٠٠
٣	٣٠	٣٠٠	٣٠٠٠
٤	٤٠	٤٠٠	٤٠٠٠
٥	٥٠	٥٠٠	٥٠٠٠
٦	٦٠	٦٠٠	٦٠٠٠
٧	٧٠	٧٠٠	٧٠٠٠
٨	٨٠	٨٠٠	٨٠٠٠
٩	٩٠	٩٠٠	٩٠٠٠

عو

ترکیبات

١١	٢١	٣١	٤١	٥١	٦١	٧١	٨١	٩١
١٢	٢٢	٣٣	٤٤	٥٥	٦٦	٧٧	٨٨	٩٩
١٣								
١٤								
١٥								
١٦								
١٧								
١٨								
١٩								

١١١ یوز اون بر	٢٢٢ ایکی یوز یکرمی ایکی	٣٣٣ اوچ یوز اوتوز اوچ	٤٥٦ درت یوز اللی آلتی	٥٧٨ بش یوز یتمش سکز	٧٨٧ یدی یوز سکسن یدی
١٠١ یوز بر	١١٣ یوز اون اوچ	١٣٢ یوز اوتوز ایکی	١١٩ یوز اون طقوز	٤١٥ درت یوز اون بش	٩٩١ طقوز یوز طقسان بر
١١١١ بیك یوز اون بر	١٢١٥ بیك ایکی یوز اون بش	١٠٠١ بیك بر	١٠١١ بیك اون بر	١٠١٠ بیك اون	١٢٠١ بیك ایکی یوز بر
١١١١١ اون بر بیك یوز اون بر	١٠١١١ اون بیك یوز اون بر	١١٠١٢ اون بر بیك اون ایکی	١٢٣٠١ اون ایکی بیك اوچ یوز بر	٢٦٢٠٤ یکرمی آلتی بیك ایکی یوز درت	